

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:			
Helyben:		Vidéken:	
Egy óra.	1 kor	Egy óra	1 kor 50 fill
Negyedévre	3 -	Negyedévre	4 - 50 .

Célcélós szerkesztő
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok.
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Ez a kormány

Debrecen, szeptember 14.

Ez a kormány az, amellyel az ellenzék még csak szóba se akar állani... Abból az alkalomból írjuk ezt, hogy a munkapárti programnak ismét egy sarkalatos pontja lép a megvalósulás stádiumába.

Az ismeretes kilences bizottsági programról van szó, amelynek pontja, a címer- és jelvénykérdésre vonatkozó, kerül most végrehajtásra. A többi pont már végre van hajtva, még pedig a legfontosabbak, így a két éves katonai szolgálat, éppen ennek a kormánynak buzgó fáradozása folytán.

Nos, ez a kormány elérte lankadatlan igyekezetével, hogy a legközelebbi időben a címer- és jelvénykérdés is megoldást nyer, a magyar állami önállóságnak megfelelő módon.

Hétfőn, e hó 16-án már alakuló ülését fogja tartani az a bizottság, amely a közös külügyminiszterium, továbbá a magyar és az osztrák kormány kiküldötteiből alapítva, ezt a nagyfontosságú kérdést fogja tárgyalni.

Természetesen bölcs és jóságos királyunkat illeti elsősorban a hódolattal teljes hála azért, hogy ennek a régi nemzeti kívánságnak is bebizonyította dicső uralkodónk, hogy amily szívósan ragaszkodik a maga felségjogaihoz, éppoly mértékben érzi és ápolja fejedelmi gondja magyar nemzetének jogait és érdekeit is.

Am azért a politikai sikert mégis csak ez a kormány vivta ki, higgadt és egyenes, önzetlen és nemzeti, igazán a Deák Ferenc szellemében való politikai magatartásával.

Ez a kormány nem alkudozott a királyával, nem iparkodott tőle engedményeket, vívmányokat csikarni ki súlyos ellenszolgáltatások fejében; ez a kormány üzleti alkudozás nélkül, föltétlenül adta meg a hadseregnek azt, amit a hadsereg szükségletei mulhatatlanul megkívántak, mert hiszen ennek a megadásával az állam biztosságának tartozott, de ez a kormány a nemzet jogos aspirációit sem tette sem korteseszközzé, sem

alku tárgyává, hanem igaz hűséggel viselte szívén azokat és viszi immár teljesebbé az egyik legértékesebbet is közölniük.

Tíz éve csaknem, hogy a kilences bizottsági program különböző párti vezérpolitikuskok, köztük Apponyi — közreműködésével létrejött. Azóta sok minden történt, azóta volt négy esztendő koalíciós uralom is, anélkül, hogy az a program beváltatott volna, sőt éppen a függetlenségi többség idején nem haladt előre egyáltalában.

Ez a kormány, a munkapárti Lukács-kabinet, viszi ime tető alá azt az ügyet, amelyhez katonai téren majdnem egy évtizeden át az egész magyar közéletnek, az ellenzéknek is leghőbb és legmagasabb vágya fűződött. Ez a kormány teljes joggal viseli a nemzeti és munkapárti jelzést, mert üres és szemfényvesztő ígéretekkel való játszadozás helyett igazán dolgozik, még pedig kiváló eredménnyel és nemzeti irányban. Ez a kormány az, amelyet a király legmagasabb kiáltványával halmoz el, tartós bizalmáról biztosít s amelyet a nemzet óriási többséggel és lelkesen támogat. Ez a kormány az, amelylyel az ellenzék még csak szóba sem akar állani.

De amennyire a politikában bizonyosság lehet, a közvélemény a legnagyobb mértékben bizhatik abban, hogy az ellenzéknek mindenféle mesterkedésével ezután is sikeresen fog megküzdeni és eredményes pályáján az ország érdekében tovább haladni — ez a kormány.

A HONVÉDTÜZÉREZREDEK. Fővárosi tudósítónk jelenti: Hazai Samu honvédelmi miniszter ma egy újságró előtt ugy nyilatkozott, hogy az önkéntesek többé nem szolgálnak két évet. Összesen tizenhat honvédtüzérséget fognak szervezni s legelőbb két ezredet állítanak föl, egyet Budapesten, egyet Versecen. A honvédtüzérség parancsnoksága fog állani egy felügyelőből, 8 dandárparancsnokból és 16 ezredparancsnokból. Jövőre csak az unonciavaslat kerül a parlament elé persze fölemelt létszámmal. Az új tüzérezredek ránt nagy az érdeklődés.

Főirat a kormányhoz

Debrecen város rendes közgyűlése

Megemlékeztünk arról, hogy a közgyűlés elé egy politikai kérdés kerül: *Torontál* vármegye közgyűlésének átirata, melyben föl hívja Debrecen város közgyűlését, hogy írjon föl és üdvözölje a kormányt és a munkapártot. A debreceni munkapárt nem kívánt ilyen kérdést a közgyűlés elé vinni, nehogy okot szolgáltatson az ellenzéki kitérősekre. Most azonban nem térhet ki e kötelesség elől, amelynek azonban szívesen tesz most eleget, minden valószínűség szerint az egész közgyűlés is, amelynek e kérdésnél észébe kell jutnia, mennyi jót élvezett és nyert Debrecen városa a mai kormánytól, amely büszkén hivatkozhatik arra, hogy sokat tett az országért, de Debrecenért bizonyára egyik sem annyit, mint ez.

Az átiratot e hó 17-én déután három órakor tartandó ülésén tárgyalja a jog- és pénzügyi bizottság, amelynek ülését most hívta össze *Vargha Elemér* dr. tanácsnok. — Az ülés tárgysorozata különben a következő:

1. Kassa város megkeresése az állami gyermekmenhely ruha és egyéb szükségletei mielőlti beszerzése tárgyában.
2. A m. kir. belügyminiszter leirata a Kovács Ferenc városi irnok drágasági pótléka letiltása ügyében.
3. *Torontál* vármegye átirata a kormányhoz és a nemzeti munkapárthoz intézett feliratnak támogatása iránt.
4. Kisküküllő vármegye közönségének átirata a választói jog kérdésének megoldása tárgyában.
5. Pozsony vármegye közönségének megkeresése a polgári törvénykönyv mielőlti megoldása tárgyában.
6. Az Erdélyrészi Méhészgye-sület kérvénye a Kolozsváron tartandó méhészeti kiállítás jutalomdíj adományozása tárgyában.
7. A gazdasági tanulmányutrá szánt ösztöndíjakra vonatkozó alapító levél tervezet bemutatása.
8. Molnár András és társai felebbezése a téglavető telep ügyében kelt 8355-1912. sz. határozat ellen.
9. A Kétmalom-utca 9. sz. házastelek vételügye.
10. Az Arany Bika részvénytársaság által építendő szálloda és bérház terveinek és költségvetésének bemutatása.
11. A mérnöki hivatal javaslata a viztorony kupolájának vörösrézrel burkolása tárgyában.
12. Ugyanaz a Stenczinger-féle ház lebontása folytán telek-értékemelkedési járulékkal megterhelendő ingatlanok tervének beterjesztése tárgyában.

Óvás! Eredeti Melichar párossoru „UNICUM DRILL” vetőgép csakis az, amelyik csavarkulcs helyett emeltyüvel lesz egy pillanat alatt bármely magnemhez beállítva. (Legújabb szabadalom.) Kizárólag: Ráhrer Sándornál kapható Debreczen, Piacz 43. (Dreher mellett.)

Kiadó helyiségek: A Kereskedelmi- és Iparkamara épületében, Piacz-utca 69. sz.
 OKTÓBER 1-ől: A kapuval szemben félemeleten lévő segédkamrahivatal helyisége, továbbá az alatta lévő világos magas helyiség lakásoknak, üzle'i célokra is rendkívül előnyös, mert nagy udvar és raktárak is rendelkezésre állanak. Udvar és raktárak külön-külön is bérbeadók.
 NOVEMBER 1-től: A főépületben a földszinten lévő nagy terem (volt Iparkamara helyisége).
 Értekezhetni ULLMANN SALAMONN FÜSZERKERESKEDÉSÉBEN, PIACZ-UTCZA 81. SZ. ALATT

13. Nagy Márton hajdu kérvénve a kórháznál töltött szolgálati idejének a nyugdíjba beszámítása iránt. 14. Szolnokdoboka vármegye közönségének megkeresése az árvízkárosultak segélyezése tárgyában. 15. Márton Kálmán telekeldarabolási ügye. 16. Megkeresés a Csávolszky Lajos emlékoszlop ügyében. 17. Egyéb esetleges folyó ügyek.

Szenzációk a politikában

Kiküldték a cimerszakértőket. — A király elhatározása. — Kelemen Samu kilép a Justh-pártból. — Osztrák hang a békéről.

Az általános örömet a cimere- és jelvénykérdés megoldására hivatott bizottság kiküldése fölött, fokozza az az utólag kitudódott hiteles hír, hogy a kérdést a véderőtörvények életbeléptetése után kizárólag és önszántából a király tette aktuálissá, ő utasította a külügyminisztert a bizottság megalakítására, amelynek tagjai magyar részről Töry Gusztáv államtitkár, Fejérfarkas László egyetemi tanár és Csánki Dezső orsz. le-
véltáros.

Ezek után az ellenzék talán már nem fogja kisebbiteni a bizottság megalakításának és feladatának nagy horderejű jelentőségét.

Deprimáló hatást kelt különben az ellenzéken Kelemen Samu kilépése a Justh-pártból, aki Justh Gyulához intézett súlyos tartalmu levélben erősen kifogásolja az obstrakciót és az ellenzéknek ebből folyó taktikáját, azután nyomatékosan amellett foglal állást, hogy a kormányelnök kezdeményezésére szóba kell vele állani és az általa felkinált tárgyi alapon keresni kell a kibontakozást. A közjogi reparációt keresztülvihetetlennek tartja és végül erősen kifogásolja, hogy a választó-

jog dolgában liberális Justh-párt az ellenzéknek e tekintetben reakciós elemeivel szövetségelt.

Ez a kilépés annál súlyosabb csapás az ellenzékre, mert Kelemen Samu politikai pályája kezdetétől fogva erős meggyőződésű, nagy tehetségű és tekintélyes tagja volt a függetlenségi pártnak.

A Politische Correspondenz budapesti levele békére inti az ellenzékot, mert a kormány a harcra jól van felfegyverkezve.

A máv. munkások lakása

A kereskedelmi miniszter Debrecenben.

A múlt esztendőben indították meg mozgalmukat a debreceni máv. műhely alkalmazottai, hogy a város támogatásával maguknak egy lakótelepet létesítsenek. Első ízben a város nem fogadta a kérést azzal a melegséggel, amelyet ez ügy mindenképpen megérdemelt volna, mert hiszen a máv. műhelynek 900 alkalmazottja van, tehát egy számottevő nagy tömegnek érdekéről volt szó. Végül azonban mégis tárgyalásra került a dolog és a tanács halandónak mutatkozott, hogy megfelelő telket a máv. műhelymunkások lakástelep létesítésére átenged.

Közben a munkások a kereskedelmiügyi miniszterhez is fordultak azzal a kéréssel, hogy adja át az általuk létesítendő szövetkezetnek ezt a területrészt, amelyet a máv. Debrecen városától kapott. Beöthy László kereskedelmiügyi miniszter kedvezően fogadta kérésüket és megígérte, hogy munkások érdekében minden lehetőt megtesz. Ez ígéretének már eleget is tett és a lakáskérdés megoldását már meg is kezdte, amint az egy Debrecen városához intézett leiratából ki is tűnik.

A miniszter ugyanis e leiratban rámutat arra, hogy 900 munkás dolgozik a debreceni máv. műhelyben, akiknek lakásviszonyai éretlenül szükségessé teszik, hogy a közelben lakóházak épüljenek. Most ugyanis a várostól három kilométer távolságra vannak s ezért naponként 12 kilométer utat kell megtenniök.

A máv. telepen összesen 256 egyszobás és 24 kétszobás lakás áll rendelkezésre. Az alkalmazottak jólléte, de a szolgálati érdek is megköveteli tehát, hogy a közelben legyenek lakások. Ezeket vagy a máv-nak kellene építenie, vagy pedig a munkások körében alakítandó szövetkezeti jellegű egyesülésnek, amelyet azonban a városnak mérsékelt áru teleknek és egyéb kedvezményeknek adásával, és az államnak is támogatnia kell.

A miniszter azt tartja helyvesnek, ha a máv. építené föl a lakásokat, mert így minden esetleges visszasság elkerülhető lenne, míg ha a változó munkások építenék, adnák és vennék, mindez, de meg a telekkönyvi korlátozások, a visszavételek nehézséget okoznának. Az 1913. évi költségvetési előirányzatba föl is vett a debreceni munkások céljaira 100.000 koronát, a következő években pedig hitellel fedeznék a szükséges kiadásokat. Szociális szempontból rendkívül nagy fontosságú lévén e kérdés, kívánia annak azonnal való megoldását s így az 1912. évi költségvetésbe Beruházások fejezetének IV. tétele, 5. cime és 15. rovata alatt fölvetett ilyen célra 1.345.000 koronát, amelyből a budapesti északi vontató telep mellett létesített lakóházakra kiadott 1.000.000 korona levonása után fennmaradt pénzből 100.000 koronát már ez évben rendelkezésre bocsátott és engedélyeztetett a debreceni lakótelepre s fölhitva a máv. igazgatóságát, hogy ez összeg ereiég már az idén kezdje meg az építkezéseket.

A máv. területe mellett a keleti határon terület el 4437 négyszögöl, amelyet már a máv. megszerzett a tömegáru rakodó bővítésére. Ezt most visszaadja a városnak. De ez még nem elég, azért támogatni kívánia a házépítési szövetkezet törekvéseit is. Legalkalmasabbnak látszik a házépítő szövetkezet céljaira a vámospécsi ut menti városi terület, amely a szövetkezetnek átadandó volna. Értesítése szerint Debrecen városa már ki is mondta, hogy a máv. debrecen-máramarosszigeti vonalának 22/24 szelvényei közt a máv. területének határán haladó vámospécsi ut mentén mintegy 17 holdat kész a szövetkezetnek rendelkezésére bocsátani.

A miniszter végül reményét fejezi ki, hogy a város szempontjából is nagyfontosságú szociális érdekot kész támogatni. Föl-

Egy ezredév átkát el kell majd szenvednem,

Akarom . . .
Csak Te vezess, Uram!

És majd a szántásnak végére érve,
Az új igére a föld meg lesz terméktive,
Akkor majd vedd le
Nyakamról az igát!

Az asztaltársaságok.

Egy aradi és egy debreceni.

Irta: MÓRICZ PÁL.

Az asztaltársaságok multia és eredete századokra nem vezethető vissza minálunk magyaroknál. A vendéglői és kávéházi élet térfoglalásával gyökeresedtek meg — és terjedtek el a fővárosból a vidék nagyobb központjaira is. A XIX-ik század első felében minden magyar háznál tart kapuval, illatozó tüzhellyel, tele pincével fogadták a vendégeket. A kuriák, mint jómódu iparosok és telkesgazdák háza legderüesebb fogadóhelyei voltak a vendéglátó barátságoknak. A kávéházat és korcsmát csak kényszerből keresték fel a tisztességes emberek, az élet és utazások különféle hajótöröttjei tanyáztak meg azokban. A vásári publikum vetődött be az ilyen helyekre, meg az alkalmi korhelyek, akik egyszer-egyszer ki akartak rugni a hámfából. A régiebb magyarok szórakozásait otthon: a család, a komaság, az ösmerős barátok meleg körében

teljesen feltalálták; hiszen patriarchális mulatozásakra száz, meg száz különféle kedves alkalommal szolgált az ő nyugodalmas, jólét-től duzzadt, egészséges életük.

Midőn az ősi föld mind erősebben megmozdult az új eszméktől forrongó nemzedék lába alatt, a régi családokból, irodalmi, színművészi, politikai eszményektől felkavargatva, lelkileg emésztő lángokra gyuladva mind többen és többen sodródtak ki rajongó ifjak a bizonytalan és otthontalan küzdelmekbe. E rokonlelkek, a satnyán serdülő irodalom és a nehezen gyökeresedett szinpad váltott gyerekei, verődtek össze az 1840-es esztendőkbeli pesti kávéházak s vén vendéglők sarokasztalainál. A diákság, korhely vidéki földesurak, a világiárt lelkes iparosok statisztáltak nekik. Az asztaltársaságok alapításának divatját jóval később csak ugy a 60-as évek vége felé fogadták el a jó vidékiek a nagyobb ipari- és kereskedő városokban. A szabadságharc fergetegei, melyek fenekestől felforgatták a nyugodalmas ősi berendezkedést, majd az idegen kormányzat durva erőszakia, sok családi tüzhelyet romboltak szét. A nemzet legiava között ezeket és ezeket hajszoltak ki a nincstelenségbe, a napról-napra küzdő kenverszerzésre. A lelki gyász és az új korral növekvő anyagi romlások miatt a vendéglátó s vendégváro rácsos magyarkapuk egymásután csukódtak be. Az élet hajótöröttjei és az otthontól elszakadt küzdők seregestől özönlöttek szét és midőn az „öreg” Deák, aki idefent Budapesten maga is a korcsmára, sőt — lakni is — korcsmába szorult, az alkotmány feltá-

Lelki Nagym, Tehozzád beszélek*)

Irta: Kemény László.

Uram! A lelkemben
Bus álmok tanyáznak,
Uram! Az örömet én csak szenvedem.
Ködös sívárságom lelkei megráznak
S hiába várom
Fényes reggelem. —
— A sötét éjjemben fényleni szeretnék
Uram, ez éjjel annyira vágyom.
Uram, a lelkemben pusztá az avar
S síró vágyam akarni nem akar
Uram! Fényleni szeretnék.

Engedd Uram, hogy örömben égve,
Tobzódva az új világ lángjai megett,
Emelkedjem fel a képzelet légebe,
Hogy kacagjam az új világot,
És uralkodjam az új világ felett.

Uram! Fogd meg az én ekém szárját,
Mert fáj a lelkem, küzdeni nem tudok.
Kemény a föld, amit szántogatok.
Vezess az ugaron át.
Én húzom az igát.

Vértorlaszokon kell keresztül mennem,
Tudom.

* Zenészöveg. Zenéjét szerző: Kabay Kálmán. — Mutatvány a szerzőknek most megjelenő gyűjteményéből.

Piac-u. 69. igen szép cserépkályhák jutányos árban eladók.
A Kereskedelmi és Iparkamara I. és II. emeleti helyiségekben levő
Értekezhetni **ULLMANN SALA** N erkereskedésében **PIAC-U. 61.**

hívja ennél fogva a város közönségét, hogy a már elhatározott máv. építkezésekre tekintettel a már meghozott s íová is hagvott közgyűlési határozat értelmében a csereképpen visszaadott 4437 négyzetöl méter területet tovább is hagviák meg a máv. tulajdonában, a vámospécsi út mellett fekvő 17 hold területet a szövetkezetnek, annak megalakulása után lakhelyépítkezésre már most bocsássa rendelkezésre.

A leirat fölött minden valószínűség szerint a legközelebbi közgyűlésen már dönteni fog a törvényhatósági bizottság és minden valószínűség szerint kedvezően.

Egy nem szeretett kérdésről.

— Mit akar az alkoholelles liga? —

Furesa cím — ugy-e kedves olvasó? Mert mi is lehet az a kérdés, amit az emberek nem szeretnek feszegetni? S ha már nem szeretik az emberek, mi az ördögnek jöve én, hogy ilyen kellemetlen dolgokat dörzsöljek a publikum orra alá?

De hát tessenek vigasztalódni! — A lelkipásztor, a lelkiismeretes orvos is sokszor mond szomorú és sulvos igazságokat. Leveleljük azokat, mint keserű, de szükséges labdacsokat és mégsem halunk bele. Vegye tehát e sorokat is ilven — nemes célzatu — keserű pilulának — a kényvelmében megháborított társadalom és ne kiáltson „Feszítsd meg”-et a vakmerő ujtóra!

Ad vocem! A kényvelmi érzet! A modern társadalom százados kényvelme, mondhatnám begyepesedett tradíciója, ami már annyi sok ideális s nagyszerű eszmének lett korai sírásója. Tehát ezzel — a keleti kényvellemmel — kapcsolatosan óhajtók egy néhány szót csevegni.

Hogy miről? Nem kerülgetem a dolgot sokáig! Megmondom nyiltan és becsületesen. Az alkoholoról és az alkoholfogyasztás degeneráló hatásával kapcsolatos dolgokról — egvelőre — a nagy általánosságban.

— Nehéz kenyér!

Gondolja magában gunvos és lekicsinyelő mosollyal sok ember.

Elismerem! Most, amikor minden ember

masztásával a magyarság rabbillenceit levette és a szabadság, a szabadabb nemzeti élet tavaszát ismét elévarázsolta tetszhalottaiból, — a senyvedő lelkekről is leolvadt a légkéreg, a szeretet és megértés meleg érzései csorgadozni, majd csergedezni kezdtek, mint a kis patakok. A rokonlelkek és szívek egymást keresni kezdték. Mint ahogy a csergedező erekekéből a kikerics-virágos, bogláros aranyárgazöld réten fenékig áttetsző úde tavcskák gyűlnek össze, a magyar életnek honfi butól és reményektől áthatott lelkü buidosói is egy-egy füstös kávéházban, vén fogadók sarokasztalánál így keresték fel egymást. Így olvadtak össze a szeretetben és a nemes célokért. Süri egymásután így alakultak hazafias, jótékony művelődési törekvések alapján asztaltársaságok csoportjai többször aranypennával irták be nevüket a magyar élet történetébe.

A XIX-ik század végső évtizedeivel, a vendéglői és kávéházi élet rohamos kiterjeszkedése mellett, a vidéki városokban is felvirágoztak az asztaltársaságok. Az 1880-as esztendőktől Debreczenben országos hírre emelkedett a Czegléd-utcai Papp Gyurka-féle vendéglőben a gróf Vav Dániel és gróf Teleki Sándor ezredes társasága, melynél a Felsőtisza-vidék legérdekesebb férfiai találkoztak. Földesurak, református papok, piarista és kollégiumi tanárok, a főiskolai öregebb diákság a theológiáról és jogakademiáról, írók, újságírók, színészek, színésznők, ügyvédek, bírók, városi és vármegyei tisztviselők, katonatisztek, átutazó ellenzéki képviselők

a szomorú pénzvisszonyokról, bank-és vállalati bukásokról, abnormis időjárásról beszél s minden második azoknak a következményeit nyögi. — erről a témáról csevegni, sulvos és cseppet sem háládatos feladat.

De megpróbálkozom vele! S ha másoknak nem — tán iut idejük — idefigyelni azoknak, akik nap-nap után szorongásig megtöltik a mulatóhelyek, mozik, cirkuszok padjait, akik miatt csupán protekcióval lehet helvet kapni a kávéházakban, akikben bizakodva mégsem helyezi nyugdíjba százaz fáját — népszerű Magyarai bátyánk. — Tehát ezek a kevésbé kétségbeesett egyének tán meg fognak hallgatni?!

Mindenekelőtt szomorodott szívvel konstátálom, hogy az akolhellelles küzdelem, az a hatalmas, gyönyörű és krisztusi szeretettől duzzadó eszme, amit a hazai Független God Templar-rend — már egy évtizeddel ezelőtt — irt zászlóira, a nagy és intelligens Debreczen városában még a gyermekcipőit sem nyitotta el. Itt még szunnvad, mondhatnám alszik a Rend csudaszép és ideális eszméje.

Beleplántálni az alkoholfogyasztás degeneráló hatásának fogalmát, a társadalom minden rétegébe: tanítóivá, nevelőivé szegődni az egyszerű munkásnak és a cilinder és redingotban járó alkoholfogyasztónak — egyaránt. Felemelni az iszákos, az ivó embert abból az anvagi és erkölcsi fertőből, amibe jutott, megóvni attól a mocsártól, amibe belebukni készül. — Mondom, ennek a gyönyörű célnak, munkásságnak még kevés nyomait láthatjuk Debreczenben.

Mert árt az alkohol minden formában, minden mennyiségben — ez bebizonyított tény — tagadhatatlan. Az az egyszerű munkás pálinkáia, a középosztály söre, bora s az uri rendnek — gyöngyöző itala — a pezsgő — egyaránt. Kárára vannak a testnek, hátrányára a léleknek!

Nem túlzás, nem rémlátomás ez! Tessék csak egy kissé behatóbban vizsgálni a mi magyar társadalmunkat, avagy kicsiben Debreczen város társadalmi viszonyait! Tapasztalni fogjuk, hogy nálunk teljes egészében dühöng a speciális, faimagyar betegség. Minden alkalmat megragadni arra, hogy ihasunk, mulathassunk. Mert a magyar ember

selők Thaly Kálmánnal, Ilvés Bálinttal együtt, vén kálvinista tanítók, nagyevisek és tekintélves iparosok alkották ezt a népszerű és jelentős társaságot. Az egyik kedves tagja volt az „uri civis” Vértessy Lajos. A színész Zilahy Gyulát, akinek csak „Zsül ecsém” volt a neve, különösképen szerették mindnyájan. Ha egyszer-egyszer lekészt, a kompánia így fogadta:

— Gyüjjön! gyüjjön már no Zsül ecsém! Peletykálunk egy kicsit...

Azokban a „peletykálásnál” nem állott meg Vértessy uram. A jó módu polgárnak minden szép célra kinyílt az erszénye. A verestemplom tornvához is Vértessy csináltott drága óraművet. Volt ugyanis Debreczenben egy dús gazdag civis, aki kupekedéssel és nagy kamatok szedegetésével kölcsönpénzek után milliókat harácsolat össze s akít életében mindig, mindenhol csinkedett a szókimondó Vértessy. Nem tudott tehát abban sem megnvugodni, hogy a pénzkufár nagyevisek harangokat öntetett a verestemplom tornvába.

— Kavicsdi komától, az eklézsiának, mégsem kellett volna elfogadni ezeket az átkos pénzen készült harangokat. — méltatlankodott Vértessy. — szégyenharangjai ezek az egyháznak, Node, kiköszörülöm valahogy a csorbát, én meg most már maid órát csináltatok a verestoronnyhoz.

— Nem értem bátyámat! — vágott közbe az ártányfejú nagyrabéji és szoboszlói Thót László pápista tanító és debreczeni újságíró ott helyben, akinek a tiszauilaki

mulat, iszik örömeiben, bujában egyaránt. Lett légyen az születés, halál, keresztelés, avagy névnap, jó avagy rossz vásár.

Milyen kicsinyek a debreczeni korcsmák, vendéglők aitaiai s mégis mennyi-mennyi ősi, nagy birtok, hatalmas ház sétál azokon befelé — a megsemmisülésbe? — Mennyi szorgalom, ambíció és talentumnak lett időelőtti temetője — városunkban is — az átkozott alkoholoról?!

Tessék csak egy kicsit érdeklődni Debreczen város fogyasztási hivatalában! Rengegeteg nagy számot fogunk ott kapni, ami csengő arany és ezüst volt valaha és alkoholora fölváltva csuszott le a debreczeni polgárok gégején. Szállunk csak egy kissé magunkba és reá fogunk iónni, hogy Debreczen minden kulturintézménye: villamos, csatornázás, vízvezeték, világítás, aszfalt, egyetem stb. busásan kikerülne ebből az összegből; — egy fillérnyi, — sulvos terhet ieientő — pótdadó nélkül is.

És ennek a tisztá, ideális célnak a társadalom minden rétegébe való átlóntálását tüzte zászlajára a Független Good Templar-Rend. Ebben az áldásos szellemben működnek a rend — minden nagyobb vidéki városban levő — fiókpályvai, Toborozzák, gyűjtik a hiveket a józanságnak, a szorgalmas és becsületes munkának.

Most Debreczenen a sor! A nagy és okos gondolkodás hírében álló, színmagyar városban. — Aki szereti embertársait, szűkebb hazáját — az évszázados nagy multtal bíró Debreczen városát; — akiben él még egy szikrája az idealizmusnak, az szivlelie meg e sorokat. Haladion a Rendnek egészséges társadalmat nevelni akaró törekvésével, segítse azt annak megvalósításában!

Akkor áldás és siker koronázza ezt a világot megváltó nagy célt!

Gábor Ernő.

KÖZOKTATÁS.

Beiratkozás a munkásgimnáziumba. A munkásgimnáziumban még mindig tart a beiratkozás. Az első évfolyamba azok vétetnek föl, akik az elemi iskolát elvégezték, a tanfolyam befejezése után a polgári iskola első

pedrőtől mindig öklelősre állott a bajsza és a vers szerint: „érdeme volt a debreczeni uzsorás hájsza”. — nem értem Lajos bátyámat, mi dicsőségét keresi abban, ha maid Kavicsdival együtt emlegetik.

Vértessynek felvillant a szeme: — Nem az itt a fő, öcsém! A vén Balogh Ferenc vengéglőjében szombat estenkint gyűltek össze s ök kezdeményezték a ma már országosan felkarolt pusztaszeri Árpád-ünnep-elveket.

Közel négy évtized óta virágozik az aradi Kossuth Lajos asztaltársaság a lelkes Nagy Kálmán bácsi” vezetésével. A vidéki magyar asztaltársaságok között ez a legtevékenyebbek és legsulvosabbak közé tartozik. Az alig néhány évtizeddel ezelőtt még erősen németes, sőt szerbes beszédű aradi polgárság megmagyarosítása körül hervadhatatlank az érdemei. A felekezeti és faj elentéteken felül emelkedett ez az asztaltársaság. Az idegen nevi, többször még nyelvükre is idegen polgárok itt a hazafias eszménvek ápolásában és a haza, a szülőváros iránt ragaszkodó szeretetben igazán testvérisültek. A magyar nyelvet, a magyar nótát itt kedvelték meg a meleg baráti körben az idegenaiakkal. Az alkuvást nem ismerő nemzeti érzések hüv-körébe itt vezérelték be őket a hazafiaság olyan lelkes apostolai, mint a volt osztrák katonatiszt Nagy Kálmán, a néliai Kövér ur s Bauer Gyula, Barabás Béláék: mert Barabás Béla is itten bontogatta szárnyait, inném emelkedett ki az országot átvélő szivárványos hírnévre. Az öreg Péterffy ügyvéd, Vi-

Csipkét, harisnyát legolcsóbban kizárólag csak a **Csipke-áruházban** vásároljunk
Kértem a címre ügyelni: **S A S-U 4.**

két osztályból tehetnek összevont magánvizsgálatot. A második tanfolyamba azok iratkozhatnak be, akik a polgári vagy középiskola két osztályát elvégezték, ha sikertelenül is. A tanfolyam befejezése után a polgári iskola harmadik osztályából tehetnek vizsgálatot, s végül akik a középiskola harmadik osztályát, ha sikertelenül is elvégezték, a tanfolyam befejezése után a polgári iskola negyedik osztályából tehetnek vizsgálatot. A munkásgimnáziumi tanítás ingyenes; könyvtáráj 2 kor. Azonban a magánvizsgálat letételéért két osztályból 50 kor, egy osztályból 30 korona vizsgadíj jár, mely összesen hetenként 1.50 kor., illetőleg 2 koronás részletekben fizethető. Aki a vizsgálatról ok nélkül elmarad, a befizetett összeget a könyvtár javára fordítjuk, azonban az, aki elmaradását alaposan megindokolja, az a pénzt visszakapja. Jelentkezni lehet mindennap este 6-8-ig dr. Zalai Jánosnál. Vigkedvű Mihály-u. 11. sz. A tanfolyam október 2-án kezdődik s április elején végződik, utána lesznek ismétlési órák, a vizsgálatok június hónapban tartatnak. Egyes tantárgyakra is be lehet iratkozni pl. németre, mennviségtanra.

A Magyar Földrajzi Társaság vándorgyűlése

Magyar tudósok Debrecenben.

Egy hét múlva városunk falai között üdvözölhetjük a földrajz-tudomány legkiválóbb magyar művelőit. Grófok, egyetemi tanárok, méltóságos urak s más illusztris cím képviselői sereglenek össze szeptember 22-én „Nagy-Debrecenben, a tudománvok ez ősi várában”.

De bizonyára nem a cím, a rang az, a mely nekünk ezuttal hízeleg, hanem a munka, a magyar tudományt, az emberi fejlődést gyarapító munka. Magyar emberek jönnek nemcsak címmel, ranggal, hanem nemzetünk javán, boldogságán egész életükön át dolgozó fényes tehetséggel.

De azok, akik ismerik a földrajzi tudomány egyre fokozódó jelentőségét, akik va-

zer Lajos, Mülek Károly, Müller Károly — a „Karcsi” — Nikolits Döme, Szilvásvy, Priegl István s a nagylaki volt követ Nagy Sándor kol légáikkal itt olyan rajongói találtattak a nemzeti eseményeknek, mint a már elmúlt Ternáji Czézár, az ujaradi milliomas svábek virágos szónoklatu, magyar ruhás — patikus. Az aradi vértanuk gyászünnepségeit ők kezdeményezték először. Az aradi Kossuth Lajos-asztaltársaság névtelen, de áldozatkész kispolgár tagjainak oroszánrésziük volt abban is, hogy a vértanuk emléket nemcsak szobor és emlékoszlop örökíti, hanem hogy az „október hat”-ból országos gyászünnepnap lett Aradon. A szent ereklyék és emlékek gyűjtögető, élesztgető papsága volt mindig s ma is azaz a társaság, mely ezüstből Kossuth-serleget öntetett, majd szobrát is felállította a magyar nép atyjának.

A vértanuk városának, a vértanuk emlékéhez fűződő függetlenségi törekvéseknek igazi mozgó gárdája ez az asztaltársaság, mely tagjait nem a rang, a vagyon szerint toborzotta, hanem a feddhetlen polgári és hazafiui erények értékelésével. Arad és az aradi polgárság hazafias szép hírnevét e lelkes emberek buzgólkodásának köszönheti, akik fáradságot és áldozatot nem kímélve lankadatlan kitartással szegődtek a nemzeti vértanukultusz hitvallóiul. Számos esztendőn keresztül a zekes-zugos sikátoru „rácnevadben” a nevezetes „Jó pásztor” fogadó volt a tanváruk, amelynek fogadósa a fehérvörösközakállás, ezüstgombos mellényű, hosszuszáru taitékpáncs vén magyar Novotny Lajos volt. A No-

lóban értékelni tudják a magyar földrajztudósok által kifejtett munkát: méltán nagy kiváncsisággal tekinthetnek a Magyar Földrajzi Társaság vándorgyűlése elé. Vajon lesz-e „Nagy-Debrecennek”, a „tudománvok ez ősi várának” közönségében annyi kulturális érzék, hogy ennek a gyűlésnek jelentőségét fel fogja, hogy a magyar földrajz-tudomány fényes elméinek megtisztelő látogatását illő érdeklődésével honorálja? — És nemcsak pusztán udvariasságból, hanem komoly megértésből, a magyar kulturának, tudománynak, szellemi és anyagi haladásunknak érdekében érdeklődésével?

Ez nem vád, csupán aggodalom. És e percben még erősen él bennem a remény, hogy még az aggodalomra is rácafol Debrecen közönsége.

Egész őszintén és komolvan remélem, ezt már csak azért is, mert sok szó esett mostanában városunkban a földrajzi tudománnyal szorosán összefüggő kérdésekről. Elsősorban a Hortobágy hasznosításáról. Itt, ezen a híres, de gazdasági szempontból szomorú pusztán, továbbá Debrecen egész határában s az Alföld rónáján mindenütt a földrajzi tényezők óriási befolyással s igen sokszor káros, sőt végzetes hatással vannak a gazdasági életre s ezzel együtt a lakosságnak s így mondhatjuk, a magyar nemzet zömének sorsára is.

Azt a nagy munkát, amely hivatva lesz tudományosan megállapítani és rendszerezni a nagy magyar Alföld természeti viszonyait és kezébe adni a földművelő magyarnak a fejevert, amellyel a természet mostohaága ellen tudjon küzdeni: a városunkba jövő magyar földrajz-tudósok végzik el. Az ő érdemeik, hogy ráterelték erre a nagy nemzeti kérdésre a közfigyelmet, az ő érdemeik a kezdeményezés; az ő s az utánuk jövő tudós generáció lelkes munkájából kiszámíthatatlan haszna lehet az egész magyar népnek s nagy mértékben Debrecen város polgárságának is.

Nemcsak a magyar tudósokat megillető tisztelet, de a legkomolyabb gazdasági érdek tudatában kell tehát, hogy városunk közönsége a falai közé érkező földrajz-tudósokat fogadja. Ezért hiszem én, hogy Debrecen városának nemcsak hivatalos körei, de egész művelt társadalmá is kiveszi a méltó részét

vothnyénál lengőbb szakálla csak a buzgó társulati nótáriusnak, a gránátos terméti fekete Schwartz Zsigának került. Szakállt hordott s nyolcvan néhány esztendő korában is a legiobb étvágyu és itókás cimborá volt az öreg May Soma nyugdíjas 48-as honvédfőhadnagy is. Közéjük tartoztak az iparos osztály disze, az érzékeny szívű komoly Millig Matvi, ezüstarkantvus Huzó Pista, az aradi magyar kávé, akihez fogható cikornvász felköszöntöket csupán a debreczeni híres szücs-mester, nemes Bisothka István uram mondogatott „borközi álláspontokból...” Darutollas Huzó Pistának volt a nótája:

Faluvégén jártam.
Bábaszarkát láttam:
Az a fene bábaszarka.
Hátul van a farka.

A szelid Weil Loizi, a nyakas mészáros-mester Glück Hánzi, a vérbeli humorista Angyal Dezső pék, akihez foghatólag az ujaradi svábokat senki sem tudta utánozni. A hallgatagívó Hatschek bácsi, Cziráky az elegáns szabómester, tréfátelértő Bérczy nász a városi kamarás, Tonesz bácsi a „fekete kutva” fűszerüzlet főnöke a sarokról, Leviczky Tibor a vármegyétől, tüzoltó Pankert Viktor, a javíthatatlan öreglegény Krausz „Palesi”, Klapok Muki s Ravasz Imre volt az, ki szívével lelkesen, erszényével gavallérosan kivette minden mozgalomból részét. Ez a ki-tünő vendégbarát cimborá még a remek nótázásával is igyekezett szolgálni a jó ügyet. A Kossuth-pénztár javára, jó pénzért, akár-

a magyar földrajztudomány nagynevű képviselőinek méltó fogadásából a Magyar Földrajzi Társulat vándorgyűlése alkalmából.

M. P.

A villamos körforgalom

A Helyivasut beadványa a tanácshoz

Régi vágya a homokkerti lakosságnak, hogy villamos vasuti közlekedése legyen a már belterületnek minősített, rendkívül sűrű népességű kertséknak. Ez a villamos vasuti közlekedés más szempontból és az egész város területére is nagy fontossággal bír, mert ennek megépítése megvalósítja a Kossuth-utcai körforgalmi vonalat is.

A Debreceni Helyi Vasut igazgatósága a megtartott előzetes tárgyalások során szíves készséggel hajlandónak nyilatkozott a szükséges vonalak megépítésére és már meg is tette a szükséges lépéseket és a terveket is elkészítette és azok már a városi tanács előtt vannak. A vasut-társaság azonban a körforgalmi vonalak létesítése kapcsán egy másik kérdést is meg akar oldani igen helyesen, mert e kérdéstről sok panasz hangzott már el. A társaság ugyanis a Diószegi-uton a dohánygyárral szemben fekvő oldalon, a marharakodók közelében fűtőházat és fűtőházi vágányzatot akar létesíteni, hogy onnan indítsa teherszállító gőzmozdonyait s onnan adja és ott vegye át a mávtól s ott tartsa a teherszállító vagonokat, amelyeket ma napközben más hely híján az utcai kiterő vágányokon kénytelenek állatni, vagy napközben a vasuti állomásra a városon át vontatni. Ez a fűtőház és fűtőházi vágányzat létesítése esetén elkerülhető lesz. Magának a dohánygyárnak 400—500 kocsiromány forgalma van s ezt is most a Kossuth- és Piac-utcaikon bonyolítják le, pedig ez ellen is folytonos kifogások hangzanak el.

Ezekből az okokból a Helvi Vasut a Pavillon-laktanya és a Diószegi-uti főjáró között egy kiterő vágányt építene, amelyen azután a dohánybevaltó hivatal részére érkező s a máv. vonalakon szállítandó kocsikat kezelhetnék.

Miután a tervezett körforgalmi, kiterő

hányszor elénekelt egy-egy — miseberákok. A szadagórai kántor sem énekelhette volna különben ezt a keleties melódiáju „áldást”. Most őszön Ravasznak is énekelnek „miseberát”; a Kossuth Lajos-asztaltársaság ugyanis jubiláris ünnepséggel tiszteli meg ezt a derék aradi polgárt, aki közel negyven év óta kedves fényképésze az aradiaknak, sőt nyühetetlen tagja a Kossuth Lajos-asztaltársaságnak is, melyhez a jó pince, jó konvha, a kedves társaság s a legrokonszenvesebb urj magyar hazafi, az elnök „Kálmán bácsi” kedvéért szeretettel társultak, legalább kiltagnak, a mindenkor aradi színészek is Ujházi Edétől le Tompa Kálmánig Mezey Péttörrel, néhai Bács bácsival és az uiságirók a nagynevű Murai Károlytól. „csiki kend komám” Cs. Endes Dániel, Koszta Miska szerkesztőékig. Meg az egyeb büvészek is, mint Rozvány Gyurka volt aradi patikus, a művészek, mint a nemrég elhunyt Gyöngyössy Rudi piktor, aki utóliára Nikolics Dömének volt a szőlőpásztor s kit Döme barátunk hegvaljai kulacsborral s dohánvörökességgel temettetett el... Azonban a Kossuth Lajos-asztaltársaság Ravasz Imre-ünnepélye nem lesz teljes a fortélyos vén pincér s német birodalmi nemes „Herr von Lübeck” Herman felszolgálása nélkül:

— Lübeck! — neki kiáltották.

— Gyüvek! — már hozta is a „penészt”, amely üveges ital a Novotny apó hegvaljai borokkal gazdagon rakott pincéinek volt egvik zamatos, nemes különlegessége.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK!

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főüzlet 11-57. sz. Fióküzlet 732. sz

vonalak, fűtőház és vágányok nagyrésze városi területen épülne föl, a Debreceni Helyi Vasutársaság igazgatósága most kérvényt adott be a városi tanácshoz s ebben a terület-használati engedélyt kéri a szükséges területekre s egyben kéri, hogy a közigazgatási bejárás a szükséges tárgyalásokat megtartsák.

A közigazgatási bejárást a kereskedelemügyi miniszter október hó elsejére tüzte ki. A tanács és a közigazgatási bizottság részéről ezen a bejárás Vargha Elemér dr. tanácsnok, Magoss György dr. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Rostás István főkapitány, Fejér Ferenc dr. és Mányi József műszaki tanácsos vesznek részt.

A városnak mindenestre érdeke, hogy egy a körforgalmi vonalat, mint a kiterő és fűtőházi vágányokat és a fűtőházat is mielőbb megépítsék, hogy egyrészt a körforgalom megnyíljen, másrészt, hogy a teherkocsi vontatása a Piac-utcáról a nappali órákban megszűnjék.

MEGHALT a tegnapi vonatgázolás áldozata

Nem véletlen, hanem öngyilkosság

Tegnap számunkban hirt adtunk arról a vasuti elgázolásról, mely a város határában a déli órákban történt a hajduböszörményi vonalon, ahol a mozdony halálra zuzott egy 18 esztendő leányt, ki borzalmasan megcsontva került elő a kerekek alól.

Mára aztán az egész szerencsétlenség körülményei kibontakoztak s megállapítható lett, hogy nem véletlen szerencsétlenség, hanem öngyilkosság történt, melynek ma este felé szomorú akkordja lett és az életunt teremtés, aki a halálnak ezt a rettenetes formáját választotta, bele is halt a katasztrófális összeütközés által kapott sebébe.

Kiss József ügyeletes rendőrfogalmazó válllatva nyomozott az eset körül a csendőrséggel s a következő tényállást derítette fel a befajezett nyomozás:

Az illetőt nem Péter Zsuzsannának hívták, mint ahogy tegnap tévesen bementék, hanem *Péntek Zsuzsannának*. — Hajdunánási születésű cseléd, akinek egy Varga nevű vasuti munkással volt tartós viszonya. Ugy látzik, ez a benső barátság bomlott fel s a szerencsétlen leányt ez keserítette el annyira, hogy az öngyilkosságra gondolt. — Amelyet szinte a hitlen kedves szemeláttára követett el, mert alig pár száz lépésnyire az elgázolás színhelyétől áll az az órház, ahol most az illető helyettesítve van.

Hogy készült a halálra, megállapítható abból, hogy mindkét lábáról levette cipőit, azokat a töltés mellett árokban meg is találták, a haját leeresztette és úgy várta az érkező 4404. számú személyvonatot, mely 12 óra 22 perckor indult Hajduböszörmény felé a debreceni nagyállomásról.

Kovács József pályafelügyelő, aki a mozdonyt vezette, a következőképp adja elő a bekövetkezett elgázolás történetét:

— A vonat teljes menetsebességgel haladt előre, mikor a 69—70. számú távirat-oszlop mellett egy nőt pillantottam meg, aki kezét a mellére téve és nekidőlve az oszlopnak,

várta a vonatot. Azt hittem, a pályaőr felesége. —

— Amikor azonban mintegy nyolc lépés távolba ért hozzá a mozdony, előre hajolt, belépett a sínparra s a kerekek alá vetette magát. Én nyomban ellengőzt adtam s a legnagyobb erővel fékeztem is. Azonban a tragédiát megakadályozni a rövid távolság következtében nem tudtam.

A szerencsétlen leánynak 4 ujja, bal lába sarka bokáig leszakadt, és combban is kettétört. Mikor a gyorsan kivonult mentők fel-emelték, látták, hogy még él. Beszállították a kózkórházba, ahol azonnal műtétet hajtottak végre rajta. Este felé pár percre magához is tért, ma azonban ismét elvesztette eszméletét s a délutáni órákban kiszivedett.

Védekezés a drágaság ellen Társadalmi szervezkedés

Okos, praktikus és életrevaló eszmével lép a társadalmi élé ifi. Ozorv István rendőrkapitány, a helybeli rendőrség agilis tagja. A mozgalom, melyet indít nem hivatalos jellegű s így méltán érdemel elismerést. Arról van ugyanis szó benne, hogy egyesüljön a fogvasztóközönség s a nagy forgalom által, melyet így képvisel biztosítson egy-egy mérsárszékkel a jövőjéről, bizonyos kedvezmény mellett.

Miután ennek a tervnek életrevalósága már benne van a címben, minden további kommentár nélkül adjuk át a szót magának az indítványozónak:

A folyton növekvő általános drágaság és különösen a fogvasztó közönséget legérzékenyebben sújtó élelmiszer drágaság és hamisítán csökkentése érdekében azon kérelemmel fordulok a város fogvasztó közönségéhez, hogy addig is, míg hatósági mérsárszék és egyéb hatósági élelmiszer árucarnok felállításával maga a városi hatóság intézkedik, próbáljunk magunkon társadalmi uton segíteni.

Ezen célból a magam részéről igen előnyösnek látom a fogvasztó közönség érdekében, ha minél többen egyesülünk és az egyesülés által biztosítjuk magunknak a nagyban vásárlás előnyeit. Ha ugyanis minél többen kötelezzük magunkat arra, hogy egy és ugyanazon üzletből vásároljunk, az illető üzlettulajdonos annál olcsóbban képes az egyesület tagjainak az ő áruit.

Felkérem tehát mindazokat, akik tervemet helyeslik, s attól eredményt remélnék, hogy egy a magok, mint az egész fogvasztó közönség érdekében iriák alá az általam kibocsátott íveket s ezáltal tisztán erkölcsileg, minden anvagi felelősség és áldozat nélkül kötelezzék magukat arra, hogy f. évi október hó 1-től kezdődőleg később (de legkésőbb f. hó 28-án) megjelölendő hentes-üzletben és árok mellett fogják hentes áruikat **beszerzeni**.

Először ugyanis csak egy fajtát élelmiszerrel próbálkozunk meg, még eddig csak a hentes árucikkkel.

Ha és amennyiben a hentesárukkal való kísérletünk sikerre vezet, úgy később más élelmiszerek beszerzésére is ugyanazon módon ismét bátor leszek újabb aláírási ívek kibocsátásával a fogvasztó közönséghez fordulni.

A városban lévő nagyobb hentesüzlet tulajdonosait már felkértem, aianlat-tételre és a beérkezett aianlatok alapján egyes aláírók bevonásával majd később fogunk arról dönteni, hogy honnan szerezzük be szükséglete-

inket. Erről a nyert kedvezmény közlése mellett később (de legkésőbb f. hó 28-án) értesíteni fogom a mélyen tisztelt aláírókat.

Ezen alkalmi egyesülés eredményében annál is inkább bizhat a fogvasztó közönség, mivel ezen alkalmi egyesülés eszméinek magát a főkapitány urat, összes rendőrtisztviselő társaimat, a főorvos urat, továbbá az összes kerületi orvos urakat és hatósági állatorvos urakat sikerült megnyernem, s így az ő támogatásukkal s ígéretük alapján biztosíthatom a fogvasztó közönséget arról, hogy azon üzleti helyiségek és feldolgozó műhelyek, ahonnan ezen alkalmi egyesület tagjai vásárolni fognak — éppen oly szigorral, mint a többi hasonló üzletek mindennap és állandóan rendőri és orvosi felügyelet alatt fognak tartatni.

A bihari pontok.

Gattalvi Réti Gyula dr. igen érdekes cikket írt a „Budapesti Hírlap”-ban a bihari pontok történetéről, amely után utabban Bihar-megye levéltárában kutattak.

A cikk elmondja, hogy a szerző apósa, Súlyom-Fekete Ferenc törvénytudó elnök négy éven át szerkesztette Nagyváradon a Bihar c. lapot s ebben hosszasan ír a bihari pontok keletkezéséről. Ezek szerint Tisza Kálmán 1868 február 28-án felhívást intézett Nagyvárad polgárságához, hogy március hó 17-én d. u. 3 órakor Miskolczi Lajos lakásán a balközép párt megalakítása céljából gyűljenek össze.

A nagyváradi polgárság azonban már előbb, március 15-én megalakította a helyi balközép pártot a polgári kör helyiségében tartott értekezletén, melyre Barótav László, Bende Lajos, Csáthó Gábor, Cservenka Pál, Gyalokay Antal, Györfly Gyula, Lukács György, Nagy Sándor és Serdiült Bálint hívták egybe, ugyancsak a Bihar utján. Százan meg százan gyűltek össze, olyan sokan, hogy el se fértek a polgári körben s az értekezletet át kellett vinni a Fekete Sas vendéglő nagytermébe.

Elnökké Lukács György „polgárnagyot” választották, kinek indítványára általános helyeslés közt felolvasták az országgyűlési baloldali programját, majd huszonnégvtágu „bizottmányt” választottak. Ennek tagjai lettek az összehívók, továbbá Bottó Demeter, Deczky Dániel, Farkas János, Jedlicska Gusztáv, Körössy Sándor, Mezey Károly, Mezey Mihály, Sal Ferenc, Súlyom-Fekete Ferenc, Steiner Lipót, Szász Ágoston, Szilágyi György, Tichy Ákos, Tóth Ferenc, Wohl Károly és Zilahy Lajos.

A választás után az értekezlet valamennyi tagja aláírt egy ívet, melynek utolsó fejezete így szólt:

„Alulírott nagyváradi polgárok az országgyűlési balközép pártnak 1867. év június havában közzétett programját lelkiismeretes meggyőződésünkkel fogva magunkévá tévén, ezen pártnak minden törvényes uton támogatását hazafias kötelességünknek ismerjük.”

Az aláírással az alakuló gyűlés véget ért, anélkül, hogy csak szóba is került volna bármilyen olyan, amire ráillett volna a bihari pontok elnevezése.

Meglepő, hogy a megyebeliek két nappal később tartott szervezkedése is hasonló lefolyású volt. A Bihar szerint részt vettek „a vármegye színe-javából majdnem kivétel nélkül ama nevek viselői, mely nevekhez meggyei multunk és jelenünk nem diestelen küzdelmeinek egész története tapad”. Olyan sokan voltak, hogy el sem fértek Miskolczi Lajos első alispán lakásán, hanem „valóságos sereg módjára, ünnepélyes menetben” átvonultak ők is a Fekete Sas nagytermébe, melynek még a karzatát is egészen megtöltötték.

Elnökké „egy szívvel, egy szájjal Tisza Kálmán nagy hazánkfiát” választották, kinek indítványára Beöthy Algernon fölolvasta az

Zománc cim- és jelzőtáblák és zománc-betűk

Igen olcsón rendelhetők

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piac-u. 49.

országgyűlési baloldal „ismeretes” programját. A sokaság helyesléssel és élienzzéssel fogadta, azután Tisza Kálmán szólalt föl és frappáns beszédben programot adott, majd kitartásra és higgadságra intette hivatelt és néhány fölshólalás után megalakulnak mondta ki a biharmegyei balközéppártot. Ezután bizottmányt választottak, a „Bihar” című lapot a párt közlönyének nyilvánították, kötelező nyilatkozatot irtak alá, még pedig mintegy háromszázan, végül a nagyváradi polgárok bejelentették a megyei párthoz csatlakozásukat.

A bizottmány tagjai közt eddig nem említett nevek: Csernovits Arzén, Fénves Károly, Szunyogh Albert, Gálbory Sámuel, Vertán Antal, Jancsó Demeter, Ertsev Sándor, Cziffra Gerő, Nagy György, Szunyogh János, Pallády Miklós.

Elhatározták még, hogy a fölolvastott programot kinyomatják és a „Bihar” mellékletül, valamint külön is terjesztik.

A bihari balközép tehát nem ui elvek vagy nyilatkozatok, hanem a változatlanul átvett országgyűlési pártprogram alapján alakult meg.

A biharmegyei balközép-párt 1868 szeptember 15-én újabb értekezletet tartott a nagyváradi Fekete Sas-ban; megállapította a szervezeti szabályokat és megválasztotta a párt „vezényletét” a következőképpen: elnök Tisza Kálmán, alelnök Miskolczy Lajos, választmányi tagok: Lukács György, Lovassy Ferenc, Dezső Szaniszló, Véghső Gellért, Tokody Ágoston, Móricz Pál, Baranyi Ágoston, Farkas Elek, Gozman János, Zilahy Lajos, öthy ökdösnrdletaoisndrcmfsrdletao cmem Györfly Gyula, Szunyogh Albert, Beöthy Andor, Gyálokay Antal, Beöthy Algernon, Nagy György, Gálbory Samu, Zathureczky Gedeon, Szarukán Gergely, Steiner Lipót és Cziffra Gerő.

Itt, elég sok nevet ismerünk Tisza Kálmán első bihari gárdájától.

A dzsidáshadnagy barátjánéje.

Letartóztatták Belénvesen.

Nagyváradról jelentik: A rabok kitaposott köröndjén a nagyváradi kir. ügyészség fogházának udvarán elegáns fiatal hölgy tűnik fel naponta, amikor sétálnak körbe-körbe a foglyok. Ez a karesu, szép fiatal leány német nevelő. Müller Antónia. Rendkívül érdekes regény vihára sodorta Müller Antóniát az ügyészség fogházába. Nagyváradra Belényesből hozták a csendőrök, ide pedig a távol, csehországi Brüxemből került.

Müller Antónia Brüxemből posta- és telefonkezelő volt. A nagyon szép leány intim barátságban élt báró Kilancz dzsidáshadnaggyal. Egy este — váratlanul történt — távirati parancsot kapott a hadnagy, hogy áthelyezték Przemyslbe és állomását rögtön el kell foglalnia. A hadnagy elvitte a táviratot kis barátjánéjének és érzékeny bucsúra készült. Antónia azonban nem bucsuzott. Hanem megállapodtak, hogy még aznap éjjel együtt utaznak. És hogy ez lehető legyen, a telefonos kisasszony, aki mint kiadó nő működött a postánál, nyomban átadta hivatalát egyik kolléganőjének. Számolgatásra nem volt sok idő és azért gavallérosan aláírt egy kitöltetlen átadási blankettát, hogy majd a társnője vezesse rá a számokat.

Másnap aztán az átadási iratokból tünt ki, hogy a kiadó nő pénztárából 5000 korona hiányzott. Akkoriban azonban nyomavestett a szerelmes leánynak. A hadnagy barátjánál rejtőzködött Przemyslben, majd vele ment Grácba, Bécsbe, ahol aztán véget ért a báró és a postásleány regénye. Bécsből az elegáns kis Müller Antónia egy igen előkelő belényesi családhoz került, mint nevelő.

Már hónapokig volt Belénvesen, haza levelet is írogatott, mikor egyszer csak távirat jött a csendőrséghez, hogy fogják el. Az eset nagy izgatottságot keltett Belényesen s

maga Müller Antónia esett a legjobban kétségbe, mikor Nagyváradon a vizsgálóbíró közölte vele, hogy mivel van terhelve. Rémülten tiltakozott a sikkasztás vádia ellen és állhatatosan állítja, hogy igen, szökött, mert ment volna barátjával a világ végére is, azonban pénzt nem vett el, csak aláírta a blankettát — bizalommal. Müller Antóniát holnap viszik vissza Brüxembé.

Egy falu birkaállománya

Bonyodalom egy vásár körül

A debreceni rendőrségen szokatlan pörös ügy aktáit forgatják és hámozák ki belőle az igazságot. Egy szegény oláh birkapásztor tett panaszt egy debreceni hentesmester ellen, aki állítólag ravasz fondorlattal vásárolt meg tőle egy állomány birkát, mely nem is az ő, hanem egy egész falu tulajdonát képezi.

Az ügyet Mile Pál rendőrkapitány Horobágyi Ernő rendőrfogalmazónak osztotta ki, aki nagy tapintattal és jóakarattal igyekszik elsősorban a kárvallott emberek anyagi érdekeit támogatni, másfelől odahatni, hogy az ügy lehetőleg peren kívül, békével intéztesék el. Ami nemcsak jogi, de más szempontokból is kívánatos, mert nem éppen hízegő fogalmat alkothat magának a debreceni kereskedőről az a járatlan oláh, aki nemcsak a váltó fogalmát, de a nyelvünket sem ismeri és máris meggyült a baja, hogy velünk kötött üzletet.

Pakulár élet.

Szilágy megyében, ahová még benyulik a havasok alja, olyan kevés a mivelhető föld, hogy attól akár éhen veszne a falu népe. Az állattenyésztés itt a fő megélhetési forrás. — Már kora éveiben ide kerül az apró oláhfiu, a dászkal és a pap csak éppen az asszonyoknak és véneknek ha papol és prédikál. — A legtöbbje analfabéta, akinek a lelki élete a szentek és a rossz szellemek közötti téren mozog. Aki rosszat tesz, azt elviszi a „dráku”, a jóemberért pedig a szentek imádkoznak, kiknek a pópák a kegyeltjei. Ezért sajtjának legizesebb falatját és legkövérebb juhát a papnak adja a pakulár, még akkor is, ha sohasem fordul meg a templomában.

Ilyen miliőben, vadregényes hegyes-csok, mélységesen hallgató erdők és lakatlan hegyoldalok szívében növekedett Szperle János juhász is, aki a szilágy megyei oláh Keczel községben szerzett illetőséget s 10-15 darab juhót, amely évente primitív életszükségletét: a sajtot, zabkenyeret és egy oldal szalonnát kikereste. Mert az oláh terjeszkedésnek semmiféle természetes oka más nincsen, mint — az igénytelenség.

A verseci szerb püspökség nagyműveltségű titkár-lelkésze így magyarázta ezt egy ízben e sorok írójának:

Mese az oláhfairól.

— Látja ott a távolban, sok mértőldnyi távolban a kéklő krassói hegyeket? Régenté azokon tul tenyészett az oláhság. Amig el nem szaporodtak a birkák, úgy, hogy az erdő már nem termelt elég füvet, a hegyoldalon is, egymás elől ette meg a szálakat a nyáj.

Az egyik pakulár kapta a tarisznyáját,

beletett egy félfont szalonnát, meg egy kukoricakenyeret s elindult fel a hegynek, ahonnan tudta, hogy virágzó rónák, kalászos termőföldek és pázsitos mezőkkel lakott helyiségek vannak napijárföldekre. Ment ment és felért a csucsra. A nap éppen akkor jött fel a városok felett s napijárföldekre megpillantotta a kultura konturjait. Köztük Versec városát, ahol már évtizedek előtt pompás házak, nagyszerű szőlő és buzaföldek, gáz, villany, aszfaltjárda volt. Mosolygott és elővette a tarisznyáját, kivette a szalonnát — *leszelt belőle néhány falatot.*

Évek teltek, nemzedékek multak s csak a pakulár siró tilinkóját hallották a tejben-vajban fürdő szerbek. És csak néha, országos vásárok idején találkoztak oláh szóval, amikor a mód eladta juhföltségét. A pénzt beletette a tarisznyába, amelyben még mindig benne volt egy darab szalonna és kenyér.

Lent vigan folyt a dárídó és lakodalom és egyre több volt a gutaités és a licitáció, a melyet jól ismert már a pakulár, aki nemcsak juhussal, de gyapjuval is ellátta a város közönségét. Amelynek ára most már szintűl megöltötte a tarisznyáját. Minthogy azonban a szalonna abban fogytán volt, elment a licitációra, hogy mást szerezzen helyébe. És az összeéhezett, nyomorgatott, *tellsákkal megvette nemcsak a tönkrement szerbség disznáját, oldalát, hanem a házát és a földjét is.* Ahová cselédiséget hozott, aszszonyt telepitett s szaporodott olyan arányban, amint veszett a nép és a vagyon a városból.

Amit évtizedek során épített az idegen kultura, azt ő *kibőjtölte magának.*

Igy lesz honfoglalóvá az oláh ország-szerte.

A debreceni vásár.

Talán ez a tanulságos mese folytatódik most errefele, hacsak a magyar szívósság utját nem állja. Semmiesetre sem olyan eszközökkel azonban, mint azt Balogh Gyula mézszáros megkísérlette Szperle Jánossal, akitől megvette azt a 120 juhót, melyet ez a szilágy-sági hegyekből hajtott át ide, alighanem éppen olyan szívóssággal és annyi nélkülözéssel, mint a fenti mese pakulárja.

Egy egész falu élete, vagyona, jövőndő gazdasága volt ez a juhnyáj. S mert Szperle Juon nem tudott egy árva szót sem magyarul, mellé adtak egy okosabb embert is, aki a katonaságnál már megtanulta, hogy ebben az országban nem az oláhszó az államnyelv. Kettecskén aztán elboldogultak.

Balogh Gyula mézszárosmester akadt legelőbb is utjokba, aki hajlandónak mutatkozott volna a vásárra. Megveszi, ugymond az egész masszát, amelyet menten le is fizet. Legelőbb is a vevők úgy értelmezték a vásárt. — Be is hajtották, át is adták a birkákat, amelynek vételárában a vevő 530 korona készpénzt olvasott le kezükhöz, a többiről: 1600 koronáról váltót adott, azzal az utasítással, hogy azt Margittán Farkas Mór kereskedő, aki már értesítve is van, fogja kifizetni.

Persze az oláhoknak fogalmuk sem volt arról, hogy vajjon mi is lehet ez a furcsa formájú és színű papírlap, melynek ellenében Balogh Gyula rendelkezésére Margittán olyan temérdek pénzt fizet az a Mózsai zsidó. Aki maga is elcsodálkozott, hogyan érte éppen őt a szerencse. És Balogh Gyula rendelkezésére

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szereshetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Róssuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

nem fizetett Farkas Mór

margittai kereskedő. Amiből most már azt is sejtették Szperle Juon és ciceroneja, hogy ez az írás nem sokat érhet és Margittáról, a hová nagy költséggel és fáradsággal jutottak, szépen visszajöttek Debrecenbe. Ahol nemcsak Balogh Gyulának mondták el eredménytelen utjokat, hanem a rendőrségnek is, mely így beleavatkozott a dologba: megidézte a mézáróst és felvette ez ügyben a vizsgálatot.

Szegény, gyámoltalan oláhok, akik közül az egyik semmit, a másik alig valamit tudott magyarul, bambán és kétségbeesve járták a rendőrség épületét és a maguk tudatlanságában reménytelenül lesték, mi is fog történni velük. De hát pénz nélkül nem mernek hazamenni, mert *agyonverte volna őket a falu*, amelynek nyáját értékesítették.

Hortobágyi Ernő elismerésre érdemes egyezséget kötött aztán a felekkel:

Balogh ugyanis azt állítja, hogy ő világosan megmondta az eladóknak, hogy az 1600 koronát csak *hétfőn fizeti ki*, a váltót is így adta s azt ma is hajlandó a bementett dátumra beváltani. Amit hosszas kapacitálásra a panaszos felek is elfogadtak s így holnap fog történni a vásárnak utolsó aktusa: *az 1600 korona hátralékos vételár kifizetése*.

Csak aztán folytatása ne legyen a dolognak, valamelyik nemzetiségi agitátor szócsövében a *Tribuna* és a *Transylvania*-ban, a melyek a *magyar becsület* és a *hortobágyi erkölcs*-ről írott tanulmányaikkal oly hasznos szolgálatot tettek a — *magyar ügynek*.

Mennek a fecskék.

(Történi egy fecskefészekben. Kisasszony napján. egy ház kapuja alatt.)

A nő: Mehetünk! . . . Mindent becsomagoltam. A fészket bezártam. Indulhatunk.

A férfi: Ne idegeskedj: Nem olyan sürgős. Még a legelőkelőbb fecskék is itthon vannak.

A nő: Az nem igaz. Már minden ismerősünk elment. Hideg van. Mutass nekem még egyet a levegőben . . .

A férfi: Éppen az imént találkoztam a Guttmanék fecskéjével. Még az is itthon van.

A nő: Ellenben az Igmándiéktól már a múlt héten elmentek a fecskék. És a Rozgonyiéktól is elmentek a fecskék.

A férfi: A Rozgonyiéktól nem mentek el a fecskék, mert azok mindig itt töltik a zsidó ünnepeket és csak azután mennek el.

A nő: Hát azt én nem bánom. Azok a vallásuk miatt maradnak itt. De már minden valamire való fecske elköltözött.

A férfi: És ha egy nappal később érnél Cairóba?

A nő: Egy percig se várok. Tavaly is olyan későn mentünk el, hogy egész Délen nem kaptunk egy üres szállót sem.

A férfi: Persze, mert mindig válogatsz. Azt akarod, hogy neked külön szállót építsenek.

A nő: Te meg nem bánád, ha itt fagynék meg . . . Pakkoly és megyünk! . . . Elég disznóság, hogy megint a magam szárnyán kell megtenni az utat. Tavaly azt ígérted, hogy az idén repülőgépen megyünk.

A férfi: Hát tehetek én róla, hogy mindig csak Budapest és Bécs között járnak az aviatikusok . . . Akarsz Bécsbe menni?

A nő: Cairóba akarok menni.

A férfi: Menjünk inkább Tangerbe vagy Atsuanba.

A nő: Miért nem mindjárt Melencére? Cairóba akarok menni.

A férfi: Persze, mert a Butónyéköl is kikeresed magadnak a legdrágább helyet.

A nő: Te nem bánád, ha Dunakeszin tölteném a telet egy istállóban.

A férfi: Ha a pestiek tudnak ott nyaralni, neked sem ártana. Amikor Muzslyán megismertelek, akkor még olesóbban adtad.

A nő: Már megint kezdted? Már megint veszekedés?

A férfi: Te kezdted minden költőzködéssél. De mit gondolsz, hogy ott foglak én hagyni Délen. Kapok én még mind a két villámra olyan asszonyt, mint te vagy.

A nő (zokog): Így viszel te engem fürdőre? Így kezdted te el a nyaralásomat? . . . Te veréb! . . . Te közönséges veréb! . . . Még az se vagy . . . Egy közönséges férj vagy! Piuj!

(Ebben a hangulatban elindulnak.)

Színház,
Művészet

Egy fiatal zeneköltőről

Élnek közöttünk nagyvratőr, magasztos-szellemű költői lelkek, akiket talán szerénységük avagy a jelenben dúló életvásári-lárma visszatartanak attól, hogy nagyvratőr lelkük teljes pompáiban tiündökölhessék.

Minden kornak megvan a saít a költészeté, s habár ennek a költészetnek nincs meg az a tartalma s művészi értéke, mint amennyire azt a mai életkereső közönség értékeli: fő az, hogy az ő érzékét és élvezetét kielégítse. Ez a költészet lesz ma tulajongott és tulértékelt.

Korunk zeneköltészeti termékeit is így fogadja a mai könnyű-zenéért raiongó közönség. — Hallgat a komoly zene muzsáia most, várva egy jobb kort, amelyben őt újra megérteni és költészetét átérezni tudják. A megértők szük körébe kell vonulniok a klasszikus zeneköltőknek mert lelküknek termékeit ma megérteni csak kevesek tudják, a nagyközönség pedig átérezni és értékelni — jelleménél fogva — nem tudja.

Ilven komoly, valóban maradandó értékű klasszikus költői és zeneköltői munkásságot fejt ki városunk egyik szerény ifia, K a b a v Kálmán. — Ez az ifiu, akinek nemcsak az a mai korszellem, hanem kedvezőlen életkörülményei is káros befolyással vannak nagyreményű művészi életének kifejlődésére. Vagy talán életszenvedései nemesítik gondolatvilágát, mint amely életszenvedések egy mélyen érző érzelem világára mindig iótekonvan hatnak.

Különösen a zene az, amely az emberi érzelem legmélyebben reilő titkait és szenvedéseit a legőszintébben kifejezésre tudja iuttatni.

A szinfonikus zeneköltemény a legkedvezőbb zeneműfai ahöz, hogy benne a zeneköltő elzengie szívének legmélyebb titkait, szerelmét, bánatát, örömet. Ez az ifiu is mily szépen fejezi ki egyik VI. tétel „Carmen Divinum” című szinfonikus költeményének I. a-dur andante tételében lágy szenvedő szerelmét:

„ . . . Egyszer e költő, e csodás lelkü
S bájos hölgye a tüzsemü lány
Együtt voltak, a sors akarta
Egy forró napnak alkonván.

Tűz volt a szeme, vágó a teste.
Az ifiu ott volt oldalán
Lehét arcába mosta az este
A lelke sirt s kacagott a lány.

Kacagott a lány s ebben volt az átok.
Elgyőtré az ifiut nyomtalan ióvén.
Ki előre látott egy rózsás világot
E lágy zsolozsmák bus ölén.

Az alkony mámorán összefolvt a lelkök
Vágvott az egyik, az ifiu szenvedett.

E szenvedésben szüzi volt a vágó
Gyöngye teste némán remegett
Ha rálehelte csókiát a leány . . .

Aztán elváltak
Álmodva a költő.
Mig sivar kacagással a
Tüzteli másik.

Benne egy egész ember öltő
Kinjai dúltak, többen, többen.
Mély ír a vágó, mely némán ásít
S mégis mily szép volt körötte minden.
Mikor kis szobáskáiában,
Kezére haitá a néma északában
Tüzzel égő mámoros feiét.

A kételvek ismét beléie martak.
Lelkén átkok suhantak át
A szüzi vágóvak agvába kavartak
Egy melánzengő melódiát.

Gondolkodott. — Sokat-sokat látott
A rózsás világot és millió más csodát.
A távolban egy-egy zengő átkot . . .
A siri gvászok ezt is elhozzák!”

Ily magasztos érzelmeket fejeznek ki többi szinfonikus költeményei is.

Jelenleg egyszerre 30 zenekompozícióiát rendez a „Harmonia” zenemű kiadó r.-t. saító alá, amelvekről a zene kritikusai és a budapesti többi zenekörök is a legőszintébb elismerás hangién nyilatkoztak.

Ezek közül „Léda keringő” című koncert keringőt továbbá as-dur „Éiféli balladá”-iát Adv Endrének ajánlotta, aki az ajánlást örömmel fogadta el.

Színházi bérlet. Szent. 16-án. hétfőn kezdődik a bérletkiváltás a színház előcsarnokában. A bérlet kiváltást Irmav Béla titkár eszközli, aki naponta d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig a t. bérlo közönség rendelkezésére áll. Szinlap bérletre ugvanott Hatvani Károly gazdasági főnök fogad el előiegvzéseket.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap, a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál János Zoltán lelkész. Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész. 11 órakor Polgár Gyula s.-lelkész. Kossuth-u. templomban Bodnár Gábor s.-lelkész. Ispótlvi templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Csapókeri imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész. Homokkerti imaházban Boér Károly vall. okt. lelkész.

Az ágostai hitvallásu evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szeberényi Lajos segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **Justh Gyula betegsége.** Aradról táviratozzák: A fővárosban ma éjfel az a hír terjedt el, hogy Justh Gyulát, aki hetek óta betegen fekszik tornyai kastélyában, ma este agyvérömlés érte. Késő éjfel már nem lehetett megállapítani a hír alaposágát, de anvni bizonyos, hogy Aaradra ma estig nem érkezett a függetlenségi pártvezér állapotának rosszabbodásáról semmi hír.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatásu. Természetes vasmentes szvanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárúkhban. SCHULTES AGOST Sainyo-Lipocsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

— **A miniszterelnök Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Lukács László miniszterelnök ma reggel titkára kíséretében Bécsbe utazott, hogy részt vegyen a délután tartandó közös miniszteri tanácskozáson. Ez a közös miniszteri tanács — mint nekünk jól informált helyről jelentik — nem az idej költségvetés pénzügyi kérdéseivel foglalkozni, hanem a delegációk ügyével és általános politikai jellegű kérdésekkel. Ma délelőtt Zichy János gróf kultuszminiszter is Bécsbe utazott, hogy az eucharisztikus kongresszuson részt vegyen.

— **Barát Ármint kiüntetése.** Fővárosi tudósítónk jelentik: Barát Ármint királyi tanácsos tudvalevően vezetője a miniszterelnöki sajtóirodaosztálynak. A funkciókkal még a Khuen-kormány alatt bízták meg, de csak ideiglenes minőségben. Most azonban ebben a diszes és fontos állásában véglegesítették. A hivatalos lap mai számában ugyanis az alábbi királyi kézirat jelent meg:

„Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Barát Ármint királyi tanácsosnak, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének, a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegét dímentesen adományozom.
Kelt, Bad-Ischlb. 1912. évi augusztus 25-én.

Ferenc József. s. k.

Lukács László. s. k.

Barát Ármint előléptetése és véglegesítése különösen zsurnalisztikai körökben okoz igaz örömet. Régi tagja Barát Ármint az újságírói gárdának, amelynek mindig diszere vált. Az ő kiüntetése egyszerűs mind honorálása az újságírói érdemeknek.

— **Jenev Géza temetése.** Tegnap délután három órakor volt Rákospalotén Jenev Géza főszámvevő temetése, amelyen Debrecen város képviselőjében Kondor Kálmán főszámvevőhelyettes jelent meg és helyezte a koporsóra koszorút, amelyen a város színeit viselő szalag volt.

A tragikus véget ért főtisztviselő haláláról obscurus forrásból az a hír terjedt el, hogy öngyilkos lett Jenev Géza. Ez a halott-ról terjesztett ostoba hír azonban teljes cáfolatot nyert a vizsgálóbíró megállapításából, aki ugyanis konstatálta, hogy öngyilkosság kizárt dolog. Jenev Géza ugyanis, akinek naponként nagyobb sétát kellett tennie, éppen e sétájára indult s még pénzt is vett magához, hogy utközben kifizeti a megrendelt tüzfűt. Sétája közben a Rákospalotai pályaudvaron, ahol igen sok szipár és nagy forgalom van, olyan helyen lépett a pályára, ahol járni nem lett volna szabad. Egyszerre szembejött egy vonat, amely elől ő a másik szipár közé lépett, még hátra is fordult, hogy nem jön-e vonat. De éppen arra az oldalán tekintette vissza, amely oldalon szemével — mert egyik szemére régóta vak volt — semmit sem látott. Így nem látta meg a hátulról robogó vonatot s a mellette haladó vonatot zaiától sem hallotta a mögötte jövő vonat dübörgését s így történt, hogy a hátulról jövő vonat elütötte. Félrefordított fejét összetörte, két lábát és egyik kezét csonkára vágta. Még élt a kórházban, amikor felesége odaérkezett, de két perccel később már meghalt, miután előbb lábait operálták. A gyilkos vonat úgy összetörte a szerencsétlen embert, hogy két lábfejét megsemmisítették.

A szerencsétlen embert számos ismerőse, jóakarója, tisztviselőtársai, özvegye és hat kis gyermeke, akik közül a legkisebb négy, a legnagyobb tizenéves, gyógyozta.

— **A Kálvin-szövetség gyűlése.** A Kálvin-szövetség október hó 1-én délután 6 órakor a debreceni ref. főgimnázium dísztermében fogja megtartani közgyűlését s a felülni kívánó tagok a kedvezményes vasuti jegy-utalványokért a titkári irodához (IV. Molnár-u. 17. I. 3.) forduljanak.

— **Kinevezés.** Buttykav Tibor, előkelő társadalmunk rokonszenyes tagját az Adria biztosító intézet igazgatóságának másodtitkárának nevezte ki az intézet debreceni fiókiához.

— **Menyasszonyok-vőlegények.** Az elmúlt héten a debreceni m. kir. állami anyakönyvezető előtt a következő párok jelentették be a házasságkötési szándékukat: Abuczki István r. kath. napszámos Juhász Juliánával ref., Tóth Sándor r. kath. Kovács Visánszki Máriával g. kath., Rácz János r. kath. kőműves Horvth Irmával ref., Tisza István ref. terménykereskedő Csánvi Máriával ref., Csempesz János r. kath. főpincér Hupulykó Laurával rom. kath., Feiér Lajos ref. kőműves Szilágyi Rozáliával r. kath., Schmid Kálmán r. kath. Schönhofer Idával ág. ev., Csontos József ref. kisbirtokos Földi Máriával ref., Vig Mihály ref. gépész, Jecsák Máriával r. kath., Vámosi András g. kath. fűszerkereskedő segéd Gergely Ilonával ref., Csobai Ferenc ref. napszámos Siskó Margittal ref., Schuster Ferenc r. kath. fogorvos Nagy Irénnel ref.

— **Repülőnap Debrecenben.** Jövő vasárnap Wladimir, a híres, a népszerű Wladimir a jó magyar honpolgárrá lett orosz, aki birkozni tanított ifiat, öreget, aki a lapán dzsiu-dzsiu tudományába bevezetett hadsereget, rendőrséget a kettős monarchiában, repülni fog nálunk Debrecenben a Nyulas-mezőn. Kasulakov Wladimir ugyanis pilóta lett. Nem elégedett meg a cs. és kir. udvari dzsiu-dzsiu tanári diszes és hangzatos címmel és leegyel. Magasabbra vágyott. Föl a levegőbe. És már repül. Hónapok hosszú során át repült a bécsiülheli repülőtéren. Mestre a pilótaságban a leghíresebb aviatikusok egyike illner volt. Vele együtt száll föl ma Kolozs-várt, a legújabb típusú Etrich-monoplánon. Azzal végez nálunk is vakmerő látványos felszállásokat 22-én délután bizonyára sok ezer néző előtt.

— **Az Egyház-téri mozi-áldozatok temetése.** Ma délután a munkásság nagy részvéte mellett temették el Flimmel Rezső 22 éves napszámost, aki az Egyház-téri beomlás alatt lelte halálát. Sírjára koszorút helyeztek és a párt nevében Löffkovits parttitkár mondott megható gyászbeszédet. Ugyancsak nagy volt a részvét Lelesz Imre 18 éves haiduhadházi munkás végtisztességén, akit Haiduhadházon családja temettetett el nagy áldozattal.

— **Házasságok.** A debreceni m. kir. anyakönyvezető előtt az elmúlt héten a következő párok kötötték házasságot: Szegedi László ref. Rócsi Eszterrel ref., Gvőri Gyula r. kath. Korponai Rozáliával ref., Bacsi József r. kath. Gombos Annával r. kath., Schwimmer Vilmos izr. Szenátor Máriával izr., Péter József g. kath. Fedornák Máriával g. kath., Varga Gábor ref. Feiér Margittal ref., Szücs Mihály ref. Ormós Rozával ref., Bogrnár Emil r. kath. Sárközi Máriával ref., Baranyai Benjamin ref. Balogh Eszterrel ref., Bálint Sándor ref. Kiss Rozával ref., Kóházi Béla r. kath. Kiss Máriával ref., Domokos Gábor ref. Lókodi Zsuzsánnával ref., Miltsov Árpád ref. Puchlin Amáliával r. kath., Vida János ref. Kaszás Zsuzsánnával ref., Tichy Antal r. kath. Bartók Izabellával r. kath.

— **Egy iskolásfiú szerencsétlensége.** Szatmárról jelentik: A láposvölgyi rutén telepen játszódott egy farakás körül Blanda István tizenegy éves iskolásfiú. Egy nagy szélvihar a farakást összedönöztette és a fiut maga alá temette. A szerencsétlen gyermeket holtan húzták ki a farakás alól.

— **Halálos patkánymarás.** Széksírhévről jelentik: Lieb András sóskuti gazda tegnap éjjel a paitában aludt. Egyszerre rémes fájdalomra ébredt. Az arcából csurgott a vér. Arca rohamosan dagadni kezdett s egész fejét rettentő fájdalom hasogatta. Reggelre a vérzés helye körül egészen megfeketedett az arca, teste pedig tele lett kékeszöld foltokkal. Orvost csak ekkor hívhattak, aki rögtön konstatálta hogy Liebet alvás közben egy patkány harapdálta össze. A fertőzött állat marása oly heves vérmérgezést idézett elő, ami rögtön, de így is kétséges sikerű operációt tesz szükségessé. Liebet fel akarták szállítani Budapestre, de a 36 éves szerencsétlen ember a vonaton meghalt.

— **A haiduböszörményi kettős szerelmi dráma.** Tegnap számunkban részletesen közöltük azt a kettős szerelmi drámát, melyvel Kiss Mihály 21 éves csendőrségi lovászelegény és ennek szeretője megváltak az életől. A fiatalok a szántóföldre mentek meghalni, ahol úgy a legény, mint a leány egy csendőrségi revolverrel lötték arcvon magukat. Most már a vizsgálat azt is megállapította, hogy a leányt Papp Erzsébetnek hívták, 18 éves volt és Haiduböszörményben szolgált.

— **Baleset cséplés közben.** Papp György 20 éves cséplőmunkás, a nvirábrányi pusztán dolgozott a gabonahámzás mellett. A cséplőgép elkapta a jobb kezét, melyet anvira összezuzott, hogy be kellett szállítani a debreceni közkórházba. Állapota kielégítő.

— **Gyermekgyilkos anyja.** Haiduböszörményből jelentik nekünk: Kati Róza 15 éves cselédleány, aki Almásy Kálmán tanító szolgálatában állott, tegnap éjjel egy egészséges fiú-gyermeknek adott életet. Hogy azonban szegényét a világ elől elrejtse, az úszülött csecsemőt belefojtotta a házban levő klozetbe. A házhoz tartozók észrevették kegyetlen tettét s a csecsemőt kihúzták a klozákából, de már akkor halott volt. A kis hüllet beszálították a kórházba, a fiatal anyát pedig letartóztatták. Azt vallotta, hogy szegényében pusztította el gyermekét.

— **Halálozások.** A debreceni m. kir. anyakönyvi hivatalban ma a következő haláleseteket jelentették be: Tóth Imréné r. kath. 70 éves, Kardos Erzsébet ref. 17 napos, Barta Lajos ref. 67 éves.

— **Ételi portásnak** idősebb ember felvételik a Köznemű Szállodához. Piac-u. 45.

Az ön gyermeke nevet

ha egészséges; használja ezért a bőrápolására a legjobbat csakis a számos orvos és szülész által ajánlott „Babymira-crème” gyermekkenőcsöt, mely azonnal fájdalomcsillapítólag hat a kivörösödött, nedves, feldörzsölt és feltört bőrnél, mindenféle bőrkiütésnél és ótvárnál. Felöltetek is kitűnő eredménnyel használhatják bőrkiütéseknél, feltöredezett bőr, kézduroulás és lábizzadás ellen. Vigyázzon minden doboznál a «Babymira-crème» névre és utánzatokat utasítson vissza. Kapható minden gyógyszerárban, dobozonként 60 fillérért vagy magánál a készítőnél Brodjozin H. «Zrinyi»-hez címzett gyógyszerárban Zágrábban.

Berki Gyula a fegyházban. A debreceni rendőrségnek sok borsot tört orra alá Berki Gyula 19 éves züllött cigánygyerek, aki napról-napra követte el a legkörülmönfontabb lopásokat és rablásokat. Ma végre elérte sorsa, mert a debreceni kir. törvényszék, mint esküdtbíróság, mérlegelvén gazdaságait, három és fél évi fegyházat mért a ivíthatatlan bűnösre, aki már ismert lakója a börtönnek.

A gyilkos ügyvéd letartóztatása. Londonból táviratozzák: Érdekes részleteket jelent egy new-yorki távirat Burton Gibson letartóztatásáról. New-Yerseyben lévő házat este detektívek kerítették be, hogy el ne menekülhessen és a sötétben fényvöröklő világitották meg a verandát. Ott aludt Gibson és kis leánya. A csöpp gyermek csodálkozva kérdezte atyjától, hogy miért a nagy világosság s a gyilkos ügyvéd így nyugtatta meg:

— Látni akarták ezek az emberek, hogy a te szép szöke fürteid igaziak-e?

Gibsonnak 60 lóerős automobilia van s mivel ezt a detektívek tudták, két hasonló gyorsjárású autóbilt hoztak magukkal, hogy üldözhesék, ha menekülni akar. Ő azonban nem árult el ilyen hailandóságot. Reggel autóbiliára ült s bement ügyvédi irodájába. A detektívek és a hírlapírók egész rajja követte. Utközben a közönség lármás tüntetést rendezett ellene, kövek is röpödtek a gépkocsi felé s száz meg száz torok kiáltotta:

— Gyilkos! A villamosszékre vele!

Irodájába érkezve, Gibson szivarra gyújtott s egykedvűen fogadta a belső detektíveket. A hírlapírók kérdésekkel ostromolták. Egyikük arra volt kíváncsi, hogy jól aludt-e?

— De még milyen jól — felelte Gibson — hiszen lelkiismeretem teljesen nyugodt.

A vizsgálóbíró elrendelte Gibson négy női kliensének exhumálását, akik valamennyien hirtelen, titokzatos körülmények közt haltak meg. Volt köztük egy Omeil nevű ír özvegy asszony, aki nagy vagyonát végrendeletileg Gibsonra hagyta.

A Pilseni Sörház összes helviségeiben ma és minden vasárnap délután 4 órától este 7-ig nagy uzsonna-zenehangverseny. Este nagy szimfonikus hangverseny.

Tescheni vaj Kontsek Gézánál kapható!

Automobil szakkönyv kapható Antal-fynál Szent-Anna-utca 13.

Őszi idény üdonságok. Valódi angol kalapok és felöltők, továbbá Fownes-féle keztyűk nagy választékban kaphatók Békés Lajos cégnél, Piac-utca 46.

Varró és szabászati iskolámat október 1-én megnyitom. Beiratásokat a mai naptól elfogadok. József kir. herceg-u. 8. sz. a. Schwartz Netti.

Elismert legszebb uri divat üdonságok, világhírű Ita, Borsalinó és Pichler kalap különlegességek a legnagyobb választékban. Frank Testvéreknél Piac- és Szentanna-utca sarok.

Házlebontás miatt legfinomabb gyapjuszövetek mesés olcsó árban **Kupfer József**nél, Piac-utca (Bika szálloda mellett). Kirakat és berendezés is eladó.

Dr. Gergely Jenő ügyvéd
tisztelettel tudatja, hogy
Debrecenben, Piac-u. 70.
sz. a. Dr. FREUND JENŐ
tb. városi főügyész urral
oo társulva oo
ügyvédi irodát nyitott.

Tőkepenzesek Nagy jövedelem
Biztos befektetés. **figyelmébe!**

Debreczeni beépített ingatlanra rövid időre **bekebelezés ellenében** kölcsön keresztesítik. Kamaton kívül **néhány ezer korona** jutalék élvezhető. Értekezhetni **Vadász Andornál** Debreczen, Péterfia-u. 25. **Közvetítők** díjaztatnak!

Latham végrendelete.

— **Halottak statisztikája.** —

Az aviatikus szerencsétlenségekről, amelyek sajnos, aktuálisak szüntelen, irt cikket Roland Garros, a híres francia repülő, a „Je sais tout“ revübe. Cikkében sorra veszi az egyes államokat, statisztikát készít a repülő-emberekről és összeszámítja az áldozatokat. A statisztika március 31-én zárult le.

Az aviatika terén ezidő szerint Franciaország vezet, 819 repülő-embere van, de halottak tekintetében is rekorder: 53 áldozata van a francia repülésnek. Közötte 25 katonatiszt és két nő. Franciaország után a többi államok egymásután így következnek:

Anglia	196 aviatikus	12 halott
	(közöttük 1 tiszt és 1 asszony)	
Németország	135 aviatikus	33 halott
	(közöttük 8 tiszt)	
Belgium	48 aviatikus	5 halott
Oroszország	97	12
Olaszország	106	16
Spanyolország	14	4
Ausztria-Magyarország	48	3
Unió	43	26
Hollandia	19	1
Svédország	21	3
Dánia	6	—
Argentína	6	—
Svédország	5	—
Egyiptom	1	—

Március 31-én zárta le Garros statisztikáját. A repülésnek azóta tíz új áldozata van.

A szerencsétlenségek okáról Renard parancsnok készített egy valószínűségi táblázatot. Véleménye szerint a különböző okok az itt következő százalékban állíthatók fel:

Az aviatikusok veleszületett ügyetlensége	25%
Tökéletlen kiképzés	45%
Virtuskodás	9%
Vigyáztatlanság	8%
Építési hiba	13%
Az egyes géprészek elégtelen szilárdsága	20%
A repülés atmoszféri feltételeinek hiánya	10%

Egy francia szakembernek azt az állítását, hogy minden negyedik aviatikus hivatásának áldozata lesz. Garros visszautasítja. Az 1910—11. esztendőkből a hivatásos repülők 6—8%-a halt meg hivatásának teljesítése közben.

A „Je sais tout“ közli Latham egyik levelét is, amelyet két ifjú emberhez intézett, akik a tanácsát kérik ki. Halálsejtelmében ezt a címet adta levelének:

Végrendeletem az ifjú repülőkhöz!

Ez a levél kulturhistória, emberi dokumentum lesz egyszer. Kirajzolódik belőle egy új emberfajta, a repülő ember imponáns szilhuettje. Magyar fordításban ez a szövege:

Barátaim!

Felhasználom első ünnepnapom, hogy válaszoljak néktek. Repülni akartok és a tanácsomat kéritek. Persze, hogy ez a válasszom: Repüljétek! Repüljétek, ha azt érzitek, hogy van hivatottságotok a repülésre. És mielőtt az aeroplánra szálltok, elküldöm a tanácsaimat és az üdvözetemet. A repülést sokan sportból, nyereségvágyból, öröngés-

ből üzik, pénzért és hírért, az igaz aviatikus öntudata nélkül. Ne szaporítsátok a fanatikusok számát. Ne feledjék, hogy a repülés a mi korunknak legnagyobb ielensége, ne dilettáns rajongói, hanem józan köztonái legyetek ennek a nagy ügynek. A művészeteket ne alacsonvitsátok sohase le cikuszprodukción. Ne legyetek egy vére éhes és kíváncsi tömeg gladiátorai sem. Hazánk dicsősége és az ügy nagyszerűsége: a szemetek előtt csak ez legyen. A repülés nem sport, a repülés nem játék. A fejlődés új eszköze, a küzdes új fajtája dicsőséges hadseregünk kezében, a kultura új lehetősége az ember számára. A fejlődésért küzdjétek! Ne legyetek könnyelműek. A könnyelműségért itt étellel fizetnek. A gépre ügyeljétek magatok. Vizsgáljátok meg minden egyes alkalommal megkülönböztetett gondal. Az életetek forog szóban! Legyetek merészek, de erőtlökön felül sohse merjétek. Feszítsétek meg minden erőtlököt — nagy alkotások csak ugy lehetségesek. — de ne vállalkozatok arra, ami meghaladja a képességeiteket, így találtok fel minden örömet a repülésben és megmenekültök a korai elhasználatástól. Gondoljátok meg: a halál, amely ott ér a levegőben, nemcsak az élettől foszt meg, de árt a repülés ügyének is, a hitetlenek szemében. Biztos, öntudatos, világosan gondolkodó férfi legyen belöltek, ur magatok fölött és nem rajongó, elkábult, mámoros gyerekek. A hivatás, a haza kívánja ezt. Méltó utód gyanánt lépjétek a nyomunkba nekünk, az első repülő embereknek. Latham.

Ügyvédjelöltek és jogszigorlók érdeke

vizsgáik gyors letétele, mert a törvényben megállapított átmeneti idő mulik. — Minden perc felhasználó. — **Intézetünk ugyanezért a két nyári hónapban is szünet nélkül dolgozik.** — Egész nyáron tartanak az oktatási tanfolyamok, amelyek a szeptemberi szigorlatokra, alap- és államvizsgákra, a szeptember-novemberi ügyvédi vizsgákra készítik elő a jelölteket, — mint ez már országosan elismert és köz tudomásu szakértelemmel, lelkiismeretesen, alaposan és gyorsan. — A nyári tanfolyamok **díja lényegesen redukált és mérsékelt.** — A kereslet megcsappanása folytán az itteni megélhetési viszonyok is sokkal kedvezőbbek, mint évközben. A szigorlati követelmények szeptemberben még átlagosak. — De azután már az új rendszer köszönt be új tanárokkal, új terjedelmes tankönyvekkel, az anyag megkétszereződésével és a nívó szigorításával.

Ha szíven viseli sorsát, használja fel ezt a rendkívül alkalmasan kínálkozó időt. Forduljon hozzánk évtizedes nívós és sikeres működésünkre alapított bizalommal. — Célszerű otthonkészlésre is igen alkalmas módot nyújtunk. A jegyzetek kölcsöndíja is rendkívül jutányos a szünidőben. Szóval az elmaradhatatlan sikernek minden biztosítékát csekély ellenértékért nyújtunk.

Felvilágosítást díjmentesen adunk. Az ügyvédi vizsgára vonatkozó külön kiadványunkat díj- és portómentesen küldjük.

Dr. DOBÓ Jogi- és Ügyvédi Szeminárium
KOLOZSVÁR, Bólyai-ut 3. szám.

FELNÖTTEKNEK IS KITÜNŐ.

Valamely erősítőszert használata gyakran szükségesnek mutatkozik nemcsak gyermekeknek, hanem felnötteknek is és pedig ugy nők, mint férfiak részére minden korban. A már évtizedek óta ismert és híressé vált Scott-féle Emulsió ilyen minőségben mindig kitünően bevált, akár veleszületett gyengeségről, akár valamely betegség utáni elerőtlenedésről van szó. Már aránylag rövid használat után látható a Scott-féle Emulsió hatása. Észrevehető az életerő gyarapodása és különösen javul az étvágy is. Ennek folytán az általános erőgyarapodás gyorsan halad és új életkedv támad. A Scott-féle Emulsió oly kellemes és jóízű, hogy felnötteknek sem esik nehezükre azt hosszabb időn át szedni és jól elviselni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne, G. m. b. H. címére Wien, VII., akkor egy gyógytár utján próbaadagot küldünk.

„József Főherceg Szálló“ BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 K-tól feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos pensió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS-TÉR 2. SZÁM

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucsernek szövetségese

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

II 968 : TELEFON: 968 II

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálószobák, ebéd-ök, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

JOGHALLGATÓK! ÜGYVÉDI VIZSGÁRA KÉSZÜLŐK!

Ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdekében

csakis **Dr KALLAI** jogi szemináriuma útján készülnek.

Budapest, IX., Lónyay-utca 18/B. (Calvin-tér mellett.)
Telefon: 125 38.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	840.50
Osztrák hitel	641.75
4 százalékos koronajáradék	86.95
Államvasút	709.—
Jelzálogbank	465.50
Rimamurányi	77.50
Salgótarjáni	785.—
Közzeli vasút	751.—

Irányzat:

Magánleszámtózási kamatláb:

Bécs 4 1/4 %, Berlin 4 % London 3 1/16 %

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.25
áprillásra	11.78
Rózsa októberre	9.73
Zab októberre	10.14
Tengeri 1912. év júl. augusztusra	9.25
Tengeri szopt.	—
Tengeri májusra	7.75

Készára 5-tel olcsóbb.

Drága lesz a bor.

Ismételten fölbukkan a jelentés, amely az ideai szőlőtermést — különösen Debreczen körül — jellemzi sötét színekkel. Aggodalomra tényleg sok az ok. Mert az ideai idő-

járást nemcsak a gyümölcs-, hanem a szőlőtermés is nyögi. A peronoszpóra, a lisztharmat, meg a többi szőlőbetegség igen sok helyen jelentkezett s ugyancsak alapos pusztítást végzett. Itt-ott a fagy is megcsipte a szőlőket, amint hogy a sok esőzés sem használt neki, amint például nem használt most sem, elősegítve a rothadást.

Ily körülmények között az ideai esztendő semmivel sem ígérkezik jobbnak, mint a tavalyi volt, amelyről pedig a legjobbak akarat mellett sem lehet elismerőleg nyilatkozni. A múlt évi szűk termés azonban nagyobb bait és nagyobb drágaságot nem igen okozott, mert a borból elég nagy készlet volt. Most azonban, amikor már ezt a készletet legnagyobb részben elfogyasztották és amikor csakis az új termésre lehet számítani, más-képen alakul a helyzet. A tavalyi szüret alkalmával a közönségesebb homoki borok hektóáának 32—38 korona volt az ára, vagyis jóval magasabb, mint máskor bármikor. Az idén azonban 32—38 koronás mustot még csak nem is láthatunk, nemhogy ihatnánk. — tudniillik az ára már eddig is 54—60 koronában kezd kialakulni.

A borkereskedők és a vendéglősök, akik tisztában vannak azzal, hogy őrből alig van valamelyes mennyiség, nem kis ügybuzgalommal néznek a korai vásárlás után és sok helyen már most próbálják lefoglalni a termést. Ha tehát a must ára októberben csakugyan 50—60 korona között fog megállapodni, akkor az olcsó bornak néhány esztendőre vége szakad. Ez esetben maga a termelő sem lesz abban a kedvező helyzetben, hogy olyan bort igyék, amely 70 fillérélnél kevesebbe kerüljön. Ha pedig a szőlőbirtokosnak magának 70 fillériébe kerül egy liter, könnyű elképzelni, hogy a vendéglőkben mennyit számítanak majd azoknak, akik nem tartoznak az antialkoholisták közé! Ennek az évnek az őszétől kezdve a kocsisbor is belekerül egy koronába, a jobb vendéglőkben pedig többre is, nem számítva a faiborokat, amelyekért két koronát is elkérnek, ha

mindjárt nem butelliában, hanem decinkint szolgálják is föl. A vendéglősök és korcsmárosok, akik hatalmas emeléseket visznek véghez, ezuttal eltérnek ama szokásuktól, hogy a bort 80 fillérért adják, tekintet nélkül a termésre. Négy-öt évvel ezelőtt, amikor a tőkék ontották a termést, egy hektoliter bort a szüret idején 10—14 koronáért adtak, vagyis egy liter bor a vendéglősöknek adóval és mindennel együtt nem került többre, mint 40 fillériükbe. Ám ha ennyit fizettek is borért, a viláért sem lehetett rábírní őket, hogy 80 filléren alul adják, mert hiszen a bornak ennyi a rendes ára.

Kereskedelmi kamarák kongresszusa. E hó 23-án nyitják meg Bostonban a kereskedelmi kamarák nemzetközi kongresszusát. Részvesz benne az Egyesült Államoknak minden számbavehető kereskedelmi szervezete és a világ 37 államából több, mint 400 kiküldött van bejelentve. Magyarországból az Orsz. Magyar Kereskedelmi Egyesülés, a Magyar Kereskedelmi Csarnok és hat kereskedelmi kamara küldött ki oda képviselőket, akik Szávay Gyula debreceni kereskedelmi titkár vezetése alatt augusztus 31-én indultak Fiuméből Észak-Amerikába. A kongresszus tagjai a tanácskozáskor befejezése után körutazást tesznek az Egyesült Államok nagyobb keleti gócpontjaiban, ahol az illető kereskedelmi és ipari érdekképviselők vendégei lesznek.

Ingatlanok forgalma.

Boros Gyula veszi Boros Sándortól Vargakerti házastelkének egyharmad részét 2066 koronáért.

Csepregi András és neje Batki Klára veszi dr. Borzsovay Jenőtől 450 négyezred rész területű ingatlant 2650 koronáért.

Báthori Gáborné Csuka Juliánna veszi Vida Imre és neje Dávid Esztertől Patav-telepi házát 6550 koronáért.

A mesterdálnok

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA
kaucsuk sarok.

Miért bántak

a gyomrával olyan gondatlanul,
mintha ez nem volna éppen olyan fontos,
mint a többi szervek. Mert ha a gyomor nem emészt, az egész testnek munkaképessége is elernyed.

Egy kipróbált, kikeresett legjobb és leghatásosabb gyógyítvekből gondosan összeállított étvágyat elősegítő, emésztést előmozdító és enyhe levezető házis er, mely a mértékeltenség ismert következményeit hibás diéta, meghűlés és elhanyagolás által előidézett szekrekeket mint gyomorégést, felfúvódást, a tulsok saanyagképzést és a gőrcsös szenvedéseket enyhíti és megszünteti ez a ROSA gyomorbalzsama a Fragner B. prágai gyógyszerárából.

FIGYELEM! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

:: FŐRAKTÁR: ::

B FRAGNER cs. és k. udvari szállító ::

a „Fekete sas“ gyógyszerár, Prág, Kleinseite 203.

Ecke der Nerudgasse.

Postaküldés naponta.

1 egész üveg 2 kor., 1 fél üveg 1 kor. Postán a K 1.50 előleges beklüldése mellett kis üveg, K 2.8; nagy üveg, K 4.70 két nagy üveg, K 8.— négy nagy üveg, K 22.— beklüldése mellett 14 nagy üveg ausztr.-magyarország minden állomására bérmentve küldetik. Kapható Debreczenben Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Sirolin“ Roche”

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchényi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intéződéők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Csoda olcsó! Alkalmi házvételék Debreczenben! Végtelen olcsóért megkaphatók! Kedvező fizetési feltételek mellett!

Csapókerthben Jánosi-utca 71. számú óriási nagy telkű ház! Az ára 5800 koronára van feladva!

Tulajdonosa Csendom Lajos ur, aki lakik Homok-utca 52. szám alatt. Van rajta cseréppel fedett téglá épület, egy szoba, konyha, nyári konyha, faskamara, termő szőlő és gyümölcsös.

Óriási nagytelkű ház a Homokkertben! Az állomás. al szemben! Gyártelepnek vagy bármiféle ipartelepnek felette alkalmas lenne a Homokkert. Bánffy-utca 10. számú ház. Igen nagy utcai fronttal.

Cserepes, téglá épület, magában foglal egy 3 szobás lakosztályt, előszoba és mellékhelyiségekkel, két nagy világos pince lakás, faskamara, jövizű szivattyus kut, termő szőlő és gyümölcsös.

Eladó egy nagy jövőjű ház! A Fatvan utca végén! A kis állomással szemben! A Steinberger-letelei Iparak-tar mellett! 100 méteres utcafronttal! 648 hivatástól telek! Széchényi-kert Sesztina-utca 8. számú ház!

Tulajdonosa Biró Károly pályafelügyelő ur és neje. Ezen házastelek két család által is megvehető. Fronton van, előtte piac lesz, mellette van a Tuster tanár ur háza. Van 3 szép nagy szoba, üvegezett veranda, konyha, spájz, nagy pince, istálló, szin, faskamara, sertésöl, fürdőház, termő szőlő, gyümölcsös, jövizű kut stb.

Önkéntes árverés.

A debreceni Bercsényi-u. 17. sz. teljesen ujonnan épült és jól jövedelmező lakóház az összes tartozékaival együtt f. hó 19-én délután 3 órákor a helyszínen megtartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

A tulajdonos.

Legújabb, javított petroleum-izzófény-égő „ARGUS” Modell 1911.

Aranyérmek: Paris, London. Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az összes követelményeknek megfelel. Ez a leg-tökéletesebb és egyetlenegy más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, szagtalan, olyan világos, mint a légszesz, egy liter 15-18 óráig ég. Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. Mindenütt alkalmazható, csak a mendence csavarnylásának átmérője közlendő. Ára hálóval és lámpaüveggel 7.50 korona. Az összes rendszerű izzótestek saját gyártása. Árjegyzéket világítási cikkekről, petroleum-kályhákról és újdonságokról ingyen és bérmentve. Fizetőképess képviselőik és kereskedők kerestéknek.

GASLÜHLICHT-INDUSTRIE. Hauptdepot: Josef Hirsch Wien, VIII., Kochgasse 3.

1702-1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2538/1. 1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kabai József és neje debreczeni lakos részére 137 kor. 60 fill. tőke, és az eddig összesen 93 kor. 84 fill. perköltés erejéig 1912. évi július hó 5-én bíróság lefoglalt és 1316 koronára becsült házi butorok, szőnyegek, kávéházi berendezés, varrógép és egyéb ingóságok 1912. évi szeptember hó 27-én délelőtt 10 órákor kezdetét veendő és Petőfi téren 7. sz. a. Debreczen sz. kir. város szeszüzlete 100 kor. 13 fillér tőke követelése és jár., Schneider Imréné 70 kor. tőke követelése és jár., a Filér Bank, mint szövetkezet 576 kor. tőke követelése és jár. kielégítése végett is megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1912. évi szeptember hó 13.

Török Péter bírói kiküldött.

No lám... Ez a valódi Jacobi antinicotin szivarka-hűvelő!

Világkiállítás St. Louis 1904 "Grand Prix"

Tisztítsd csak Globus

Globus Fém-tisztítókivonattal
a világ legjobb fém-tisztítószerére

Jobbban tisztít, mint az összes többi fém-tisztító szerék!

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem! A padló úgy fénylik tőle, Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kin, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmed csak arra legyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány, Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk S vele mindent jól befestünk. Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk“ azurkék, Kerti-butort fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme. „Keil-Lakk“-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin, Szóval: ház vagy nyári-lak, Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kapható:

KONTSEK GÉZA CZÉGNÉL DEBRECZEN.

Amerikai Czipő Részvénytársaság

American Shoe Company Ltd.

Debreczen, Piac-u. 44. sz.

!! 1085 !! Helyi, megyei és interurbán telefonszám !! 1085 !!

Elsőrendű valódi amerikai női-, férfi- és gyermekecipő-különlegességek kizárólagos raktára.

Divatos formák! Kérje képes árjegyzékünket. Kitűnő anyag!

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet oszlatni.

Levelezés

Akar nőülni? 28 éves csinos, vagyonos orosz hölgy, 22 éves egyedülálló árva 400 000 kor. hozománnyal, 38 éves gyermektelen özvegy 120,000 kor. vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy van előjegyzésben. Komoly szándéku urak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást kapnak. Schlesinger, Berlin 18.

38 éves gyermektelen özvegy ember feleségül venne jó családból való 25 éves leányt. Irjanak „Jó férfi” eljégére Magyarcséke. Bihar m. Poste restante.

Állást kap

Cukorrépa átadáshoz felvétetik intelligens megbízható, fiatal vagy idősebb uriember, ki pár havi kisegítő munkát óhajt vállalni. Felvilágosítást ad a Steinfeld uradalom tisztartósága Macs, Debreczen mellett.

Német gyermekleány (Bonne) feltétlenül megbízható, tisztességes, azonnal felvétetik egy 5 éves ki fiu mellé. Cim a kiadóhivatalban.

Egy ügyes fűszeres azonnali belépésre kerestetik. Kle'n P. Miklós-u 22.

Gyakornokul érettségizett fiatalember felvétetik a Duna biztosító társaság debreceni főgynökségénél. Katonai kötelességének eleget tett és német nyelvet bírök előnyben részesülnek. Irásbeli ajánlatok a debreceni főgynökség címére küldendők.

Fizetéses házmester azonnal kerestetik. Cim a kiadóban.

Keresek egy olyan jó lelkületű szegény izr. árva leányt, aki egy nagyobb városban lakó 50 éves, gyengélkedő uriaszonyt ápolna és ennek háztartását vezetné. Jó bánásmód- és fizetésért. Cim a kiadóban.

Lakás

4 szobás udvari lakás nagy üveges folyosóval november 1-re kiadó. Villanyvilágítás. József kir. herceg-utca 14.

Kiadó három szobás utcai lakás villanyvilágítással november 1-től. Nemzetőr-utca 3.

Két szoba, előszoba, iroda, műhely, raktár kiadó Csapó-utca 11. Sümeghvnl.

Kiadó lakás Péterfia-utca 25. villanos megállónál szakaszhatárnál 3 szobás udvari lakás mellékkel. Vívezetékekkel, gáz és villany bevezetve. Parkirozott udvar. Évi 950 korona. November 1-ére esetleg azonnalra kiadó.

Állást keres

Mosónőnek aiánkzik tisztességes asszony. Nyil-utca 53.

Fehérnemüvarrónó uri házakhoz aiánkzik. Kelengyevarrást is vállal. Nagyné, Burgondia-u. 11.

Irodaszolgának aiánkzik volt bankszolga. Cim a kiadóban.

Fiatal leány kenyerüzletbe kimérőnek aiánkzik. Piac-u. 49. hátsó lakás.

Írórásu fiatal ember irodába aiánkzik megelőbbi belépésre. Cim a kiadóhivatalban.

Írórásu, szegénysorsu fiatal ember másolat vagy cimirást vállal. Cim a kiadóban.

Különféle

Karlsbadi kétszersült eredeti Spandel vízzel készítve nagy csomag 70 fillér, kis csomag 35 fillér. Kapható a Deutsch-féle üzletben.

Női kalapok diszítve és diszítetlen — d'sz tollak — legnagyobb választékban, legolcsóbb szabott árak mellett **Schwarz M. L.-nél** Főpiac 52.

Pénzét ne dobja ki senki tankönyv bevásárlásnál, hanem siessen a **Harmathy** antiquariumba **Füvészkert-u. 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház) ott az összes fiu és leányiskolai tankönyvek **féláron** kaphatók.

Van szerencsém értesíteni hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezettem. Teljes tisztelettel Ze'ke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Int is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári áron kaphatók. Vászona, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur. Hatvan-u. 17

Intelligens uri leány teljes ellátást keres izr. uri helyen. Cim a kiadóba.

Az összes fiu és leányiskolai- tanítóképző, kereskedelmi, polgári, reál, kath. gymnasium, izr. polgári, Dóczi, Sveitits, stb. intézetekben használandó tankönyvek **féláron** kaphatók a **Harmathy** antiquariumban **Füvészkert-u. 14.** püspöki palotához 5-ik ház. Rajzeszközök, rajztáblák, léniák, könyvhordók, írószerek leszállított áron.

Többféle butor eladó. Darabos-utca 48. sz. alatt.

Egy arany kis karsatt elveszett a Piac- és Szentanna-utca sarkán. Megtaláló illő jutalomban részesül Erzsébet-utca 101. sz. alatt.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközölnön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Welsz Ferencz gépezemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Intelligens fiatalemberek elsőrendű kóser házikosztot kaphatnak özv. urinónél Arany János-u. 16.

Csemege szőlő kapható kicsiben és nagyban Friss Sándor kereskedésében. Telefon 9—87.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szives pártfogást kér **Klein Izso,** Csapó-u. 18.

Alig használt két eredeti „Singer” gép eladó. Kossuth-u. 61., keresztpület.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusi Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Zsákok, vízmentes és rostáló ponyvák ugy kölcsön mint megvételre, kötélárúk, Zsinegek, hevederek, lópokrócok olcsón beszerezhetők Fohn József zsáküzletében Debreczen, Petőfi-tér 6. sz. (Aug. 1-étől az Ipar és Kereskedelmi kamara bérpalotájában, a kir. törvényszék mellett.)

Cigaretta- hüvelyek bámulatos olcsón kaphatók **Harmathynál** Füvészkert-u 14. Püspöki palotához 5-ik ház. Saját monogrammjával ellátott hüvelyt szivhat mindenki. Kapható Harmathynál.

Házak-Telkek

Az Oadtodon 1 föld eladó vagy kiadó. A Látóképnél 1 tanya földdel együtt eladó vagy kiadó. Értekezhetni Iskola-utca 8.

Debreczenben a Boldogfalvai-kerfben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vénkerfben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Vamospércsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsös eladó. Értekezhetni a kiadóban.

Bocskay-kerfben vasuti allomás és postaügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínen.

Eladó Hadházon egy ház, mely áll 4 szoba, előszoba, konyha, kamara, óriási pince, magtár, külön alsóház, ló- és tehénistálló, göré és fasszin 330 négyszögöl udvarral. Ára 12 ezer korona. Továbbá 10 hold erdő a hadházi nagverdön. Értekezhetni özv. Beke Antalnéval Hajduböszörményben.

A Csonka-utca 16. számú iöl jövedelmező ház eladó.

36 hold föld a Nagycserén. Acsádi-utfélen kiadó. Értekezhetni Patai-utca 15. sz. alatt.

Egy olcsó ház a Kerekes-telepen 6000 koronáért eladó Rudolf-u. 34 sz.

280 öles telek Csapó-utca 47. szám. eladó. Üzlethelyiségekkel, lakásokkal, kerttel kedvezményes fizetéssel.

Kiadó föld Halápon. A tizenkettős számú megálló órháztól a tizenhárom órházig a vasut mentén 40 hold kaszáló föld, tanya épületekkel, jó ivó vizű kuttal ellátva, tehénészetre kitünő, haszonbérbe kiadó. — **Otrokosi Végh János,** Rákóczi-utca 41.

Nagy Lajos hirdetési irodájából

Csapó-u. 13.

Uri megélhetés!

Biztos kenyér

Haláleset miatt eladó ház!

Jómenetelű hentes mészáros és fűszerüzlettel

Hadházon!

Minden elfogadható árért és kedvező fizetési feltételek mellett! Ez a ház Hadházon Bocskay-tér 1223 sz. alatt van. Tulajdonosa Lovas Imre ur. Az épület az üzlethelyiségeken kívül magában foglal két szobát, konyhát, nagy kamarát, üvegezett verandát. Van továbbá jóvizű kökut, istálló 5 darab jószágra, kocsiszin, jégverem, 125 szekér jégre. Van továbbá egy különálló cserépes épületben egy szobás lakás és egy modern füstölőhelyiség, alatta pince, cseréppel fedett sertésöl 8 darab sertésre, nagy telek, gyümölcsös, virágos- és baromfi-udvar, gazdasági-kert. Ezen ház öt utcára sarvállik. Az üzleti berendezések és az áruaktár leltár mellett veendők át.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

A Bánkon a legkifünőbb buza-
termő föld eladó! Tanyával!
35 katasztrális hold területű!
Közel az iskolához! A halápi
állomáshoz gyalog egy fél-
óránnyira! Bánk III. számú tanya!

Tulajdonosa e kitünő termőföldnek Soós
Gábor ur és neje, szekéren az ujléai or-
száguton kell menni, e tanya kinyulik az
országutra, menet balkézfélől A tanya-
épület magában foglal 2 szobát, konyhá-
val. Van továbbá egy nagy istálló 20 da-
rab jószágra, egy lebetonirozott magtár,
egy kölábas uj góré 400 métermázsza ten-
gerire, sertéshizláló 60 darab sertésre,
cséplőgépszín cseréptetővel fedve, nagy ve-
rem, jövizű kut, gyümölcsfák stb. E tanya
az iskolához gyalog egy félóránnyira van,
ugyanannyira van a Halápi állomáshoz is.

Öt darab

Debreczeni Belvárosi Takarékpénrtári

részvény

minden elfogadható áron eladó.

Értekezhetni dr. Sajó Béla ügy-
védnél, Piacz-utca 16. sz. alatt.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó u. 13

Itt volna egy végtelen olcsó
vétel! Biztos megélethetés! —
Eladó ház üzletekkel, igen jó-
menetelű fűszerüzlet! Italmé-
rés és dohányeladással! Ked-
vező fizetési feltételek!

Ezen ház a Vagongyár háta megett
levő Bozzay-telepen, Keresztési-
utca 25/a szám alatt van. Tulajdo-
nosa: Szolnoki Imre ur és neje.

Teljesen új, cserepes épület, van rajta
három üzlethelyiség, igen jömenetelű fű-
szerüzlet, italmérés és dohányeladási en-
gedéllyel. Van továbbá 3 szoba, előszoba
és egy nagy borivó helyiség. Világos pince,
fáskamara, külön kamara, 80 darab ser-
tésre akol, jó vizű kut, külön baromfi-
udvar baromfi-állal.

Az ára 13 ezer koronára van fel-
adva, az elmúlt évben pedig 15
ezer koronáért is kérték már.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Ma-
gyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójáratok

**Rotterdam-Newyork-
Kanada között.**

Iroda: Budapesten, VII., Thököly-ut 10.

Friss levegő-szellőztető fűtés

friss levegőnek állandó merítése mellett, egészséges, olcsó, egy-
szerű. Alkalmos egycsaládos házak, iskolák, templomok, termek,
üzlethelyiségek részére; minden házba, régibe is, beépíthető. Ismertetések ingyen és bérmentve.

LÉGFŰTÉSEPÍTŐ-TÁRSASÁG

Luftheizungsbaugesellschaft G. m. b. H.

WIEN, XVII/3.

Telefonszám 632.

Alapított 1893-ban.

Telefonszám 632

Halmágyi Sámuel

fő- és fióközletébe Debreczen, Piacz-utca

megérkeztek

őszi és téli idényre alkalmas leány és női felöltők,
costümök, ruhák, blouzok, pongyolák, jouponok.

Intézeti leány felöltők és costümök
nagy választékban.

Olcsó árak.

Külön mértékosztály.

Előzékeny kiszolgálás

RUHA- és KELMEFESTÉS

KÖZHIRRE TESSZÜK,

hogy külföldi mosó mestert szerződtettünk, miáltal módunkban van nagybecsű megbízóinknak
olyan gallért, kézelőt és fehérneműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást
ugy szépségben, mint tartóságban messze túlszárnyal.

**HRABÉCZY ELSŐ DEBRECZENI GOZMOSÓ
VEGYTISZTÍTÓ ÉS RUHAPESTŐ R. T.**

Gvár és főüzlet
SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.
Telefon 323.

Fióközletek: Csapó-u. 30. Telefon
668. Hatvan u. 11. Telefon 578.
Miklós-u. 1. Telefon 1148. szám.

Felvételi telep:
Glück Ede uridivat áruháza.
Telefon 602.

Vegytisztítás!

Szöngyegporolás!

! FERTŐTLENITETT ÁGYTOLLTISZTÍTÁS !

BORSAJTÓINK és SZŐLŐZUZÓINK

nem piacra szánt vásári áruk, de fontos
gazdasági céljuknak mindenben megfelelő, tökéletes gyártmányok!

Aki nekünk idegen présből veit olyan friss sajtólásu törkölyt tud hozni, melyből mi
nem volnánk képesek még hőségese nedvet sorítani — ingyen választhat sajtóink közül.

DEBRECZENI VASÖNTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG

Alapított az 1892. évben. Debreczen, Hadházi-utca 22. szám. Eladás egyedül a gyártelepen.

Feltétlen jótállás minden egyes darabért, még alkatrészekért is!

A fürdőkről

hazatért nagyközönség szives
figyelmét felhívjuk villanyerőre
berendezett

favágó, porszívó

(Vacuum Cleaner),

és parkettfényező

gépelnkre. — Favágatás ölenként 6 és
7 korona. Porszívó egy napra 22 kor.,
fél napra 12 kor. Parkettfényezés 50
négyzetméterig 30 fillér, 100 négy-
zetméterig 25 fillér, 100 négyzet-
méteren felül 20 fillér.

A nagyközönség szives pártfogását kéri:

Villamos favágó, porszívó és parkettfényező
részvénytársaság. Iroda: József kir. h.-u. 38.

Telephon 276.

Ugyanott Hay Károly és Fia cég tűzifarak-
tárától tűzifa úgy öl- mint vagonszámra
házhoz szállítva megrendelhető.

Iskola öltönyök

legolcsóbban és legnagyobb választékban

Grünfeld Adolf és Társa

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházában kaphatók.

Debreczen,
Kistemplom mellett.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Itt volna egy nagyon
kedvező

háztételi alkalom!

A városból leendő el-
költözés miatt most
nagyon olcsó árért meg lehet
kapni! Villamos közle-
kedés! Az Árpádtéri
villamos megállóhoz
egy pár percnyire! Na-
gyon olcsóért és ked-
vező fizetési feltételek
mellett meg lehetkapni

A Csapó utca végén levő Uj-Móricztelepen,
Dobó-utca 33. szám alatt van ez a szép
nagy sarokház, 5 ablakkal az utcára, ha-
talmas nagy telekkel. Tulajdonosa: Galló
Sándor ur és neje.

A Dobó utca most már járdával és villany-
világítással van ellátva, éppen e ház előtt
ég a villanylámpa. A telek nagysága 325
kvadrától, 180 kvadrától termő szőlő és
gyümölcsös. Az épület, mely csertéglából
van építve és cseréppel fedve, magában
foglal egy rendbeli 3 szobás lakást, üve-
gezett folyosóval, konyha, spájz, jóvizű
szivattyús kut, három kamarahelyiség,
külön baromfi-udvar stb.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

RAGÁLYOK ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert
vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb
ragályos betegségek a meleg nyár után
fokozottabb erővel lépnek fel, mint más
évszakokban, miért is szükséges, hogy min-
den háztartásban egy megbízható fertőtle-
nítő-szer kéznél legyen. A jelenkor legmeg-
bizhatóbb fertőtlenítő-szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti
üvegekben 80 fillérért minden gyógyszer-
tárban és drogériában kapható. Hatása
gyors és biztos, miért is az összes orvosok
beteggyógyak fertőtlenítésére, antiseptikus kö-
tőréseknél (sebekre és daganatokra), kéz-
és arcnosásra, és ragályok elhárítására,
nőknek altesti irrigációra, stb. mindenkor
ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysoform-
ot tartalmaz és antiseptikus hatása. Al-
kalmazható a legkényesebb bőrre, még
csecsemőknek is; szépi, megpuhítja és
illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és Ön a
jövőben kizárólag ezen szappant fogja
használni. Darabja 1 korona.

Fodormenta - lysoform

erősen antiseptikus hatása szájjá. Szájbűzt
rögtön és nyomtalanul eltüntet és a foga-
kat konzerválja. Használandó továbbá or-
vosi utasítás szerint toroklobnál, gégebánta-
lagnál és nátha esetén gurgulázásra.
Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízbe.
Eredeti üvege 1 korona 60 fillér.

Az összes lysoform-készítmények kaphatók
minden gyógyszertárban, drogériában és
újabbban a jobb fűszerkereskedésekben is.
Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve
megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés”
című érdekes könyvet.

Ahol Lysoform nem volna kapható, oda
közvetlen is küldünk 6 korona előzetes
beküldése esetén 3 üveg Lysoformot, 2
drb. szappant és 1 üveg szájjávizet.

Dr. Keleti és Murányi

vegyészeti gyára Ujpesten.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Vasutasok!

Ismét itt volna egy
olcsó ház!

A fűtőházhoz pár perc-
nyire! A Tégláskertben legelő a negyedik
ház! Kívülről lenne e ház fűszerüzletnek is,
mert az egész Tégláskertben nincs fűszerüzlet,
pedig ott rengeteg vasutas lakik!

A Tégláskertben, Szepes-utca 8. sz. ház,
óriási nagy telekkel. Tulajdonosa: Gabányi
István mozdonyfűtő ur és neje. Nagyon
olcsóért és kedvező fizetési feltételek mel-
lett megkapható! Cserépes épület, magában
foglal három rendbeli lakást, mindegyik
egy-egy szoba, konyha, fűtőkamara, külön
baromfi-udvar, sertés- és baromfi állal,
gyümölcsfák.

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien

II. Kurzbauergasse 3.

Kapható Friss Sándor kereskedőnél
Debreczen.

Iskolai leányka és fiu

czipők

valamint saját készítményű női és férfi czipők
telhalmazott raktár miatt bámulatos olcsó
árban lesznek elarúsítva.

FISCHER MENYHÉRT

czipő nagyruházában

Piac-u. 9. szám,
a Kereskedelmi Akadémiával szemben.

Egyben értesítem a nagyérdemű rendelők kö-
zönégét, hogy a műhelyemben 24 óra alatt
bármilyen kivitelű cipőket és csizmát el-
készítek.

Fischer Menyhért.

A téli idény

közeledtével a nagy közönség
szives figyelmébe ajánljuk

tűzifa

nagyraktárunkat,

hol bármily minőségű száraz
(3 éves vágású) tűzifa öl- és
vagonszámra házhoz szállítva
megrendelhető. Kívánatra vil-
lamos favágó-géppel mérsékelt
árért a megrendelt tűzifát fel-
vágatjuk. — A nagyközönség
szives pártfogását kéri

Hay Károly és Fia

tűzifakereskedők.

Telephon 276. sz.

Iroda: József kir. h.-u. 38.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Sokan keresnek eladó házat a Libakertben, de ott eladó ház nincsen! Most van egy! Nagyon jutányos árért meg lehet most venni! Nagy telek! A körút megnyitásával ezen ház 3 utcának a sarka lesz! Tehát óriási jövője van!

Ezen ház és illetve telek 2 utcára nyulik, a Libakert-utca és a Viola-utcákra, a ház a Libakert-utcában van, házszáma: 9. Viola-utcán pedig 10 a száma. Tulajdonosa Borsos István ur és neje, a mostani felmérés szerint 436 négyszögöl terület. Van rajta cserepes téglá épület, mely magában foglal két rendbeli lakást, mindegyik egy-egy szoba, külön konyhával és külön nyári-konyhával. Van még egy különálló cserepes épület, egy szoba és nyári konyhával. Van továbbá istálló 3 darab jószágra, eikülöniteft baromfiudvar, olyan nagy sertés-óllal, melyben 20 darab sertés elfér kényelmese, nagy veteményes kert, két jó vizű kuttal. Ára az egész mindenségnek 27 ezer koronára van feladva.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa
magpácz-a
használatá mellett.

30 év óta nagy sikerrel használják a buzaüszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm vetőmaghoz 50 fill r. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevé-bé értékes utánzatoktól óvakodjunk.

De reczenben kapható: Kontsek Géza, Mayer Jenő és Béla, Komlóssy Lajos, Sárközy Sándor és Deutsch Albert és fia urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa
Bécs, VI/1. Windmühlgasse 11/b.

BUTOR!

Telefon 377. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menyaszonnyi kelegyek óriási választékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám

BAJOR IGNÁCZ
BUDAPEST
ÉPÍTKEZÉSI VÁSÁNYAGOK
ÉS GÉPEK RAKTÁRA.
TELEFON: 14-37

Budapest, V., Szemere-u. 20.

Donogán és Somossy

Debreczen, Kistemplombazár.

Megérkeztek az őszi idény ujdonságai:

Női ruhakelmék, selymek, bársonyok, francia flanellek, mosó velezek.

!! Óriási választékban !!

Telefon sz. 49. Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LASZLÓ
DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Petrozsény, Pálfalva és Farbasvölgy bányák darabos, kocka, durva, asna és aprószén termékeit cseplési, szobafűzelési és ipari célokra

Ujdonság! Törv. védte Styria-
UNIVERSAL
kötőgép

az összes pamutvastagságok kötése, akár finom, akár durva.

„Styria“-kötőgépgyár Grác 102.

Ismeretések ingyen. Legolcsóbb ár. Részletfizetésre is. Képv. kéretnek.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszere a **Hollandi**

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér. Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Kartelen kívül. MEZŐ ÁRMIN

épületta, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása. —

Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be. —

Az összes tanintézetekben használt

tan- és segédkönyvek

új, vagy használt állapotban, — ugyszintén mindenféle füzetek, író- és rajzszerkek, rajztáblák, rajztömbök, körzők, könyvhordók, könyvszijjak és táskák legelőnyösebben beszerezhetők

Szabó Istvánnál
Piacz-utca 16. Alföldi Takarékp. palota.

Megnyílt! Megnyílt!

Minden szülőnek érdekében áll, hogy ezen áruházat megtekintse Sokat megtakarít, ha az iskolai évadra

leánykaruha szükségletét

itt fedezi. Minden nagyságban gyönyörű kész ruhák kaphatók. Selyem, flór és patentharisnyák, rövidárúk, belések, diszmtárúk, csipkék, jabok, fischük, csipkegallérok, bluzok, pongyolák, kötények, kézi táskák, pipere illatszerek. Mindenféle uri divatcikkek.

Szolid szabott árak.

Reichmann Divatáruháza
a „Royal“ szállodával szemben.

Kiadó urilakás.

József kir. herceg-utca 32. sz. alatt lévő **6 szoba és hall, fürdőszoba és üvegezett verandával ellátott lakás**, melyhez négy pinche, kocsiszin és kertudvar tartozik **november 1-től kiadó.** Bővebb felvilágosítás József kir. herceg-u. 31. sz. nyerhető.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

- Őszi bevásárlás, még nem létezett igen jutányos árban.
1 m. 120 cm. széles kostümkelme	76 fill.	1 drb gyermekruha	170 fill.
1 „ posztó, igen szép kivitel	28 fill.	1 „ flaneltakaró	150 fill.
1 „ finom barchet	34 fill.	1 „ ágy elé szőnyeg	80 fill.
1 „ finom flanel	36 fill.	1 pár harisnya	32 fill.
1 „ madeira csak	79 fill.	1 m. grenadin	92 fill.
1 „ csipkekelme	69 fill.	1 „ selyem markizet	34 fill.
1 „ selyem	90 fill.	1 „ selyem pouplin	476 fill.
1 „ blouz bársony	190 fill.	1 „ fekete tafet	170 fill.

Kostümkelmék óriási választékban és még eddig nem volt árakban. Szallagok, vásznak, hencsertakarók, szőnyegek, ernyök, szövet- és csipkefüggönyök ágygarnitúrák, rövidárúk, kendők, selymek, belések, 1 m. lüszter 30 fillér, harisnyák miderek, csipkék.

ifj. Molnár Lukács
Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben.

Férfi ingek harisnyák, nadrágok. Kérjen maradványokat. Varrónők részére külön szabó-árak a rövidáruban

Átköltözés miatt.

Különösen most az iskolai beiratkozás idején óriási raktárunkat apasztani óhajtjuk.

Posztó- és gyapjuszövet áruinkat

felette olcsó árban

bocsátjuk a vevőközönség rendelkezésére. — Ilyen jó alkalom olcsón vásárolhatni ritkán kínálkozik. **Csak rövid ideig tart.**

Nagy választék női kosztümszövetekben. Maradékok különösen olcsón.

Domán és Kurz

Debreczen, Kossuth-utca 3, az Első Debreczeni Takarékpénztár régi épületében.

Elköltözés miatt

kávé, tea, cacao, cukorka, gyertya, szappan stb. árukat kivételes olcsó árban árusítom.

Rohn Henrik Hatvan-utca 7. sz.

HOTEL NEW-YORK BÉCS

Új megnyitás! Wien, II. Sperlasse 5. Új megnyitás!

Pompás 5 pernyire a városi központtól. Az Északi vasut (Nordbahn) és az Észak nyugoti vasut (Nordwestbahn) pályaudvarainak közvetlen közelében. Előkelő családi szálloda. Központi fűtés. Hideg és meleg víz minden szobában. Fürdők a házban. Elegáns hall, zene-, író- és olvasószobák. Kifűző konyha. Szobák 3 korona 60 fillértől feljebb. Tulajdonos: GEIRINGER KÁROLY.

ARANYBÁNYA.

Önálló ekzis.tenciát szerezhet igyekvő uri mber vagy hölgy egy szétüldési hely

Elővezetője

gyanánt. Évi kereset 6000—8000 korona. Szigoruan tisztességes dolog, mindenkinek alkalmas, akár faun, akár városban lakik. Bolthelyiség nem szükséges. Hivatásának felhagyása nélkül mellékfoglalkozásul üzhető. Tudakoz dhatni az életeleírás közlése mel ett „Fil alleiter Nr. 6, 121.“ alatt: Annoncen-Expedition „Propaganda“ Wien, XII/8.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tűzifa, szén, mész, cserép, cement, tégl

és mindennemű építkezési anyagok legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Kangária“-malom mellett.

: Szives figyelmébe !

Az őszi ruhaszükségletek megérkeztek.

Iskolaruha nagy választékban. :: Férfi felöltő elegáns kivitelben. :: Leánykaruha- és felöltő-különlegességek.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

Debreczen, Piacz-utca 51. szám. (Csanak-ház.)

NIGRIN
a legjobb czipókrém az egész világon. Az eddigi világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.
St. Fernolendf, Wien III.
cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári lennállás.

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

„Linoleum“ gyári raktár

Telefon : 6--44.

Haas Lipót Debreczen, Piacz-utca 49.

Rendkívül olcsó árak, valamint dus választék.

Linoleum futó	67 centiméter széles méterje	K 1.70
„	87	2.15
„	100	2.35
„	150	3.60
„	200	4.90

Linoleum szoba közepére fémsarkokkal ellátva:
150/200 K 7.20, 200/200 K 9.80, 200/250 K 12.—, 200/300 K 14.—.

::: Valódi parafa linoleum. :::

Linoleum futó	67 centiméter széles méterje	K 1.90
„	90	2.60
„	110	3.50
„	133	4.20
„	180	5.20
„	200	5.50

Parafa-linoleum szoba közepére fémsarkokkal ellátva:
150/200 K 7.50, 200/200 K 10.—, 200/250 K 12.50, 200/300 K 15.—.

Átdolgozott Inlaid-linoleumot, valamint zöld, szürke, barna linoleumot ajánlok egész helyiségek bevonására, mit saját szakembereimmel végeztek. Költségvetés és minta díjmentes.

Asztalterítők szép színekben K 2.70
Asztalfutók szép színekben és mintákkal . K 1.30
Tálczakendők 50 fillértől feljebb.

valódi orosz szentpétervári sárceplők :

Női K 5.20, férfi K 7.70, gyermek K 3.40.
Férfi és női csinos esőköpenyek 12 kor.-tól feljebb.
Körgallérok 9 koronától feljebb.

Celulloid gallérok és kezelők fehér és színes matt kivitelben, kitűnően sikerült vászon-utánzat.

Dus választék mind e szakmába vágó cikkekbl.
Kérjen árjegyzéket, valamint mintákat, mit díjmentesen szállítok.

Gummisarkot ne vegyen, csak **Usona** védjeggyel, ez a legjobb és legolcsóbb. Gyári lerakat a Linoleum áruházban.

RAKTÁRAK : BUDAPEST, NAGYVÁRAD, TEMESVÁR, GYÖR, KOLOZSVÁR, FIUME, TRIEST, CSERNOVICZ, LEMBERG, BÉCS, LINCZ, SALZBURG, PÁRIS stb.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.